
ארבעה שירדו כתה
מה„לאומית" ל„ארצית"
האיש שאוהבים לשנוא
בבית"ר ירושלים
עופר פביאן עושה
את ה„קאמבק של העונה"
פוסטר מיוחד לכבוד
הפרידה מד"ר ג'יי
הפיכת חצר חדשה
במכבי תל־אביב
אם "מערכת קבלת ההחלטות"
היא מושג שאתה מכיר,
אתה יודע שלפעמים חייב
לבוא שינוי... במערכת.
קח מעריב עכשיו - כי אצלנו
המערכת החליטה על השינוי.
בשבילך.
כי מדברים על זה אחר כו

ארבעה שוערים לאומיים לשעבר, מופיעים היום בליגה הארצית. כיצד הם מגיבים ל"ירידה" זאת? מדוע נאלצו לוותר, זמנית או לצמיתות, על "חלון הראווה של הכדורגל הישראלי"? ■ כולם בטוחים כי חוקי ההתאחדות בעניין ההעברות, פגעו בהם ■ מאיר ריפמן שמע מה יש להם לומר: אבי ליברמן שהציל את יפו מירידה ומשרת כיום את מכבי שעריים: "יש לי עוד הרבה מה לומר בלאומית" ■ גיורא אנטמן (בעבר הפועל חיפה ואחר־כך, זמנית, הפועל ת"א): "מצבה של ת"א כיום זו התשובה שלי..." ■ משה מרכוס (בעבר מכבי ת"א): אין מקום לשני שוערים טובים באותה קבוצה ■ עופר נוסובסקי (לשעבר הפועל כפ"ס): "עוד אחזור הביתה ואהיה שם מס. 1"

ירדו כתה

מאיר ריפמן

עד לפני שלוש־חמש שנים, היו השוערים המיצרכים המבוקשים ביותר ב"שוק השחקנים". מצוקת הקבוצות בנושא הזה היתה גדולה, וההיצע דל מאוד באיכותו. לשוערים, שזכו להכרה בזכות יכולתם – משה מרכוס (מכבי ת"א) שהיה אז בסגל האולימפי; עופר נוסובסקי שזכה בתואר אליפות עם הפועל כפ"ס, גיורא אנטמן (הפועל חיפה ונבחרת העתודה), וותיק ומנוסה כאבי ליברמן (בית"ר ת"א) – היו אז קופצים רבים, כאשר הם הוצעו למכירה.

מאז חדרו כדורים רבים בשעריהם, קם וגדל דור חדש, שמילא את החלל החסר בתפקיד הזה. כך נאלצו אותם שוערים מצטיינים, לוותר על חלון הראווה של הכדורגל הישראלי – הליגה הלאומית – ולהסתפק בלית ברירה בליגה הארצית.

ארבעת השוערים הנ"ל בטוחים שחוק ההתאחדות לכדורגל העוסק בהגבלת מספר ההעברות מקבוצה לקבוצה, לשלושה שחקנים בלבד, חסם בפניהם את הדרך ללאומית – בעיקר משום העובדה, שעל עתידם וגורלם נודע להם רק סמוך מאוד לפתיחת העונה ובמקרה הגרוע במהלכה. עם זאת היורדים הללו בטוחים שהירידה היא לצורך עלייה.

הזמן ישפוט זאת.

הנה סיפוריהם של ארבעה ש"ירדו כתה".

(המשך בעמוד הבא)

שבועספורט

מודעות: גילה שניידר, חיליק עמיר טל: (03)439442

עורך: אלכס דוורן
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: שפי דגן
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

בשער

עופר פביאן, ראוי לכתר "שחקן הקאמבק של העונה". בשבת יופיע נגד הפועל, בדרבי בפ"ת. (צילם: צביקה ישראלי).

מה בגליון

(המשך מהעמוד הקודם)

גיורא אנטמן (עכו)

בסך הכל – תאונת דרכים

אחרי ירידת הפועל חיפה לליגה הארצית, בקייץ שחלף, עזב אותה השוער גיורא אנטמן ועשה זינוק מטאורי, עד לאלופה, הפועל ת"א. במשחקי טרום העונה – אינטרטוטו וגביע ליליאן – הבין המאמן דוד שוייצר את כשלונו ברכש הזה וכבר אחר מחזור הפתיחה (הפסד 2–3 למכבי יפו, בו החליף את אנטמן) החליט שוייצר להיפרד מגיורא.

בפעם הראשונה מאז עזב את הפועל ת"א, לפני חצי שנה, נאות אנטמן לדבר על אותה תקופה עצובה: „מה שעבר עלי בהפועל ת"א זו תאונת דרכים, אך זה לא אומר שאני לא נהג טוב. הבעייה שלי בהפועל ת"א היתה, שלא התבטאתי בחופשיות. לא התנהגתי בטבעיות. רציתי להיות בחור טוב ולא ילד רע. אני הייתי יותר מדי שקט, ונתתי להם יותר מדי כבוד. שוער צריך להיות דומינאנטי בקבוצה. לדבר, לצעוק. אני פחדתי לחלק הוראות לשחקני נבחרת, וכאלו שרק לקחו אליפות. חשבתי שאם אני עובר להפועל ת"א, אעשה קריירה ואגיע לנבחרת הלאומית. אבל אני לא מצטער על מה שקרה. למרותי מזה הרבה, והמצב של הפועל ת"א היום, זו התשובה הטובה ביותר לכך, שלא אני הייתי הבעייה שלה...", אמר לי אנטמן.

ואחרי הפועל ת"א, מה שנותר לאנטמן זה לרדת בכל זאת לליגה הארצית, להפועל עכו. „לא היתה ברירה. זו אחת הקבוצות הבודדות שלא השלימה את ההעברות. הפועל עכו בשבילי, היא מוסך לתקן את הרכב כדי להמשיך הלאה...", מאמין אנטמן.

חלק גדול ב„קאם־בק" שלו, הוא זוקף למאמנו בעכו, רוני דורה: „רוני האמין בי, דווקא ברגעים החלשים שלי. לקח אותי בלי פחד ועזר לי לצאת מכל מה שעבר עלי בהפועל ת"א. זו ירידה לצורך עליה. להיקלט בעכו היה קל יותר מאשר בהפועל ת"א, כי הציפיות לא היו גדולות והלחץ עלי לא היה גדול".

ואולי מתגעגע אנטמן להפועל חיפה – מוליכת הארצית ? „כמו שהם משחקים היום, לשוער אין תפקיד חשוב, ואם זה כך, הם עושים עבודה טובה מאוד".

והירידה לעכו לא תפגע בכושרך ? – אנטמן: „כל עוד אני משחק טוב, זה לא יפחית מהערך שלי. בארצית, המשחקים נוקשים והרמה שווה. לעכו זה מוסיף הרבה שאני בשערה, כי אני שומע את החלוצים של היריבה אומרים: 'הוא שוער גבוה, ואסור להגביה אליו כדורים'. זה מרתיע אותם וזה טוב".

גיורא אנטמן: „כשנרתעים ממני – זה טוב"

משה מרכוס (הפועל י־ם)

מבחינתי, זו איננה נסיגה

לשני שוערים טובים אין מקום בקבוצה אחת. זה מה שקרה במכבי ת"א. בלי שום קשר ל„יש או אין יריבות ביניהם", נאלץ משה מרכוס להמשיך בנדודיו, שעה שבוני גינצבורג נשאר בשער הצהובים.

מה שעבר על מרכוס עד שמצא נחלה זמנית בהפועל ירושלים הן, מחשבות לנסות את מזלו במשחק וגם בעסקים בארצו של הדוד סם, ארה"ב.

„עד מחזור 14, העונה, הייתי בלי קבוצה. לא מחמת סיבות מקצועיות, אלא בגלל דברים שעכשיו אני לא רוצה להיכנס אליהם...", מנסה מרכוס להסביר ומנמק ירידתו לארצית – והעלייה לירושלים: „רציתי אתגר ובחרתי בהפועל ירושלים, שבה האתגר הוא לעלות חזרה ללאומית. לא הייתי נהנה, אם הייתי בא לקבוצת מרכז טבלה בלאומית. אנו יודעים מה עשתה העונה בית"ר ירושלים לליגה. אצלי, ההרגשה היא הרבה יותר טובה כשיש מטרה. זה יותר מאשר להעביר עוד שבת ועוד שבת, בקבוצה בלי אתגר בלאומית. ברגע שיש מטרה – זה יותר מעניין ומלהיב".

אם כך, דוחה מרכוס קביעת עובדה שירידה לארצית היא ירידה במוניטין ופיחות בערכו וביכולתו: „זו לא נסיגה ולא פחיתות כבוד. אני בחרתי לרדת. אף אחד לא כפה זאת עלי. זה גם לא שלא היה לי ביקוש. בהפועל ירושלים יש אווירה של ליגה לאומית – מבחינת הקהל, המאמן, ההנהלה וההתייחסות למסגרת. ברור שיש פחות התעניינות תקשורתית, כי הקבוצה שבמרכז העניינים בירושלים היא בית"ר".

והעבודה בליגה הארצית קשה יותר? – מרכוס: „בין הלאומית לארצית אין הבדל תהומי ברמה. אבל זו טבילת אש לא קלה. המעמסה עלי לא פחותה מאשר בליגה הלאומית. הפועל ירושלים נחשבת קבוצה טובה בארצית, וכל קבוצה עולה לשחק נגדנו חזק. יש משחקים שיש פחות עבודה, ויש משחקים שיש יותר עבודה. אני בטוח שכל שחקן רוצה להבקיע שער – ובכל משחק – ולא חשוב מי עומד מולו. יכול להיות שנגדי מגלים יותר מוטיבציה, אבל אני חלק מהקבוצה".

והמחשבות לעונה הבאה, אולי חזרה לשער מכבי ת"א?

„אני מסתכל עכשיו על ההצלחה שלי בירושלים ולא חושב על דברים אחרים. אני לא רואה את הפועל ירושלים כדבר רע שקרה לי. כמי ששיחק בלאומית, אני יכול עוד לשחק ולתרום לכל קבוצה בארץ. במכבי ת"א יש אנשים שקובעים ומחליטים. לא אני הוא שיכול להחליט אם לשחק במכבי ת"א. עובדה, שאני לא נמצא שם כיום... לא עזבתי את מכבי ת"א בכח, וכך שהיא אצלי בעדיפות ראשונה. אבל אסור לי לתת לעניין שלי להתגלגל כמו שהיה בקייץ", אומר מרכוס, שידע ימים יפים יותר.

משה מרכוס: „לא חושב על מה שיהיה..."

צילומי־צבע: עדי אנישי.

עופר נוסובסקי (הפועל חיפה)

בעיני זוהי רק שנת שיקום

התפוח לא נפל רחוק מהעץ במשפחת נוסובסקי. הבן עופר הולך בדרכי אביו יאיר – אבל כשלב הזה, לפחות, הוא עושה זאת מחוץ לבית. עופר, שזכה באליפות ההיסטורית והיחידה של הפועל כפ"ס בעונת 1981/82 – הישג שאביו לא רשם – נטש את קנותו ועבר, בהשאלה, להפועל חיפה.

„בעונה שעברה, בכפ"ס, לא הופעתי ברוב המשחקים, עקב פציעה. הייתי צריך לשנת שיקום להעביר את העונה, לא רציתי. אז הכבתי שהצער שאני עושה הוא נכון, ועכשיו אני כבר בטוח שהוא נכון".

לנוסובסקי אין מחמאות על הארצית: „הרמה לא כמו בלאומית. המשחק בארצית הרבה יותר חזק, אך לא עושים דברים מתוחכמים כמו בלאומית. בלאומית קשה יותר לשוער. יש שחקנים כמו אורי מלמיליאן, אלי אוחנה או משה סיני, שאתה לא יודע מה הם הולכים לעשות עם הכדור. בארצית אין זרקורים, אבל בשבילי זה שיקום טוב עם סיפוק והצלחה".

עופר (עם אביו יאיר) נוסובסקי: „בארצית לא עושים דברים מתוחכמים, רק משחקים חזק"

לעצמי – ואת זה אני עושה עכשיו בהפועל חיפה. וחוץ מזה: לא היה לי כדאי להישאר בכפ"ס, כי לא היה טעם להתחרות בשוער מצויין ובטוח כאדיר שמיר", מונה עופר את הסיבות לירידתו לארצית: „זאת ירידה רק לצורך עליה".

כמו מרכוס, גם נוסובסקי, חיפש אתגר: „לא ניסיתי ולא חיפשתי קבוצה בלאומית. עברתי ניתוח ברגל ורק שלושה שבועות לפני פתיחת העונה, התחלתי להתאמן. משום כך פחדתי שגם את הפועל חיפה אתמיץ. לשחק סתם בקבוצה אפורה, כדי

עם כל הכבוד שנוסובסקי חולק לעמיתו שמיר, הוא בטוח ומכריז: „אני אהיה השוער מספר 1 של הפועל כפ"ס בשנים הבאות. שמיר תפס עתה עונה־שיגעון. קשה להתחרות איתו ולשוער זה קרדיט טוב להרבה זמן. אבל אסור לשכוח שאני הגעתי עם כפ"ס להישג הכי גדול שלה, ועוד לא אמרתי את המילה האחרונה שלי. אני רק בן 24..."

אבי ליברמן (מכבי שעריים)

העבודה שם משעממת

בעונה שעברה הציל את מכבי יפו מירידה. חזר לבית"ר ת"א כמושאל, אך היו"ר שלה, דוד לויאן, המצוי עימו בסיכסוך אישי, החליט שאבי ליברמן לא ייסאר. בקייץ החליט ליברמן לעבור לעולה החדשה ללאומית – בית"ר נתניה.

„מי היה מאמין שבית"ר נתניה היא מוקד של שלומיליאליות בניהול? שחקנים מנוסים מכּני – שלמה קירט וויקי פרץ – אכלו שם לוקש גדול וברחו. אז גם אני החלטתי לקחת את הרגליים וברחתי משם מהר", משחזר ליברמן, את כישלון פתיחת העונה שלו.

ואז נזכרה מכבי יפו בקיומו וביקשה להחזירו. ההנהלה שהתפטרה רצתה בו. הנהלה חדשה שקמה ביפו החליטה שאפשר להישאר בלאומית גם ללא ליברמן. וכך הוא נאלץ ליטול את מקל הנדודים ו„ירד" לארצית, למכבי שעריים. מכבי יפו מתקרבת בימים אלו כצעדי ענק לארצית.

„זה היה נוח, וקרוב לי לבית, בנס־ציונה. נשארו חמישה־שישה חודשים, והליגה הלאומית היתה אוסגורה בפני, כיוון שכל הקבוצות עשו את שלוש ההעברות המותרות. ברירות רבות לא היו לי, אז הלכתי לשעריים כדי לשמור על הכושר. אם לא היתה הגבלה של שלוש העברות, הייתי משחק היום בלאומית", מסביר ליברמן.

אבי ליברמן: „בשבילי שעריים זו רק תחנת מעבר"

ויש לו גם מה לומר למכבי יפו: „שם רק יכולים להצטער שאני לא ביפו, היום. לפני שנה, הייתי מהגורמים להישארותה בלאומית. יפו, עם אותו סגל שחקנים כמו שגמר את העונה שעברה וגם חיזוק של חלוץ – היתה נשארת בלאומית העונה, ועוד היתה במרכז הטבלה".

רבים יכולים להעיד שיכולתו של ליברמן בארצית היתה עוזרת להרבה קבוצות בלאומית. אומנם הנחתום איננו יכול להעיד על עיסתו, אבל בכל זאת: „אני בכושר מצויין, אומר ליברמן. ובכושר כזה אני יכול להחליף חמישה־שישה שוערים בלאומית. כשעצרתי בלאומית כדור אחד טוב נגד הפועל ת"א, כל הארץ רעשה, ובארצית הכל רחוק ושקט. יש לי עוד הרבה מה לומר כלאומית, ואני עוד אראה זאת. אני היום בן 31, אך גם בגיל 38 יתחרו איתי בלאומית".

ובמכבי שעריים? – ליברמן: „זאת רק תחנת מעבר בשבילי. להגיד לך שאני מאושר בשעריים? זה סיפורים. חשבתי שזה יהיה רציני לשנים, בשעריים, אך בעדינות אומר שאני גומר שם השנה ואתחיל מחדש במקום אחר. הליגה הארצית ממש גרועה. העבודה שלי שם משעממת כי זה לא הלחץ של הליגה הלאומית. חסרים לי האווירה וגם הקהל של הלאומית. קבוצה שתעלה מהארצית ללאומית, לא יהיה לה מה למכור שם, אם לא תחזק עצמה בכמה שחקנים רציניים"

שוער העבר יצחק ויסוקר: הם מעלים את הרמה

„ארבעת השוערים הללו אומנם ירדו ליגה, אבל לא ירדו בכושר וברמה שלהם. לא עברו לשחק בארצית כיוון שהם לא היו טובים, אלא בגלל הנסיבות. כל הארבעה משחקים בקבוצות, בעלות פוטנציאל בצמרת הארצית, ולמעשה הארבעה רק יכולים להעלות את הרמה בליגה הזאת", מחווה דעתו אחד מגדולי שוערי ישראל, הבין־לאומי לשעבר (68 הופעות בין־ארציות), יצחק ויסוקר.

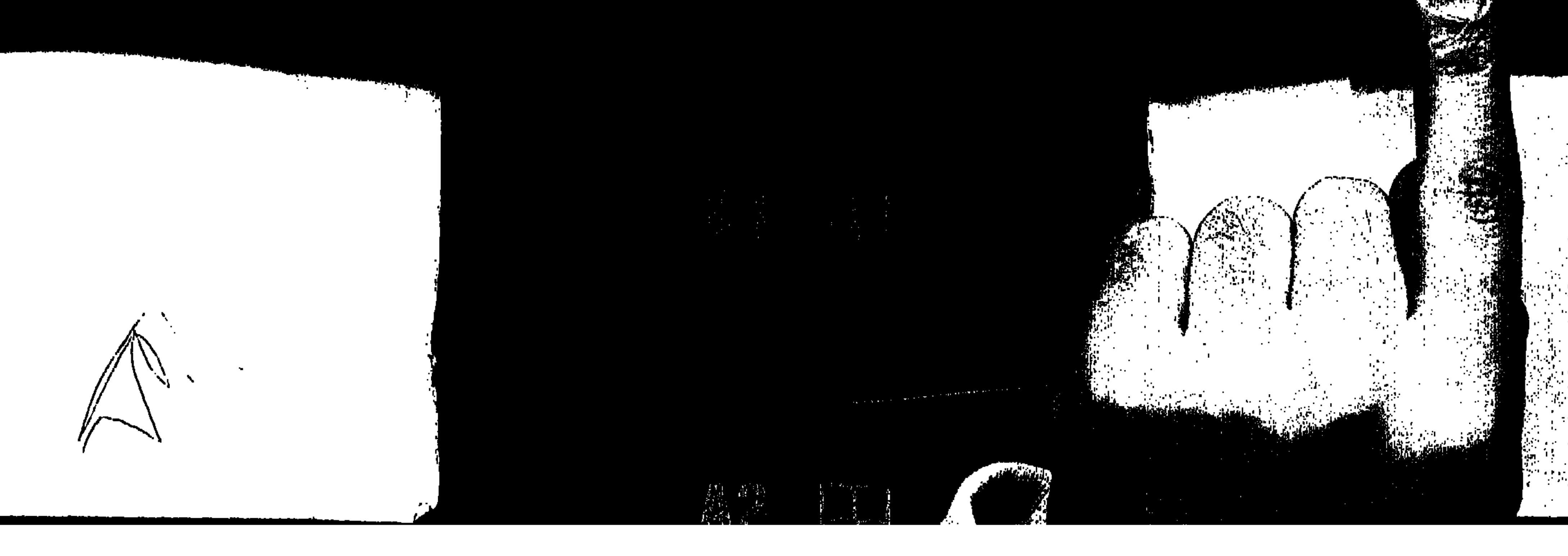
ויסוקר מחמיא לכל ארבעת השוערים: „יש להם מקום בלאומית. אין הבדל משמעותי באיכות או ביכולת שלהם. אין הרבה שוערים טובים – יש הרבה שוערים סבירים. לא בכל פעם צצים כוכבים, כאבי רן או בוני גינצבורג".

אחרי הרמז הזה ובתפנית חדה, עובר ויסוקר לבקר את השוערים הצעירים: „רוב השוערים שהיו בליגה הלאומית כאשר אני שיחקתי, היו רק המחליפים שלי בנבחרת, כמו מליקה ווידנברג. היום הרמה של השוערים אינה גבוהה, כי אין חלוצים טובים. שחקנים לא מגיעים להרבה מצבים. עכשיו יש לשוערים הרבה פחות עבודה מאשר היה בזמן שלי. יש היום הרבה שוערים בלאומית, שבתקופה ששיחקתי, לפני 7־8 שנים, הם לא היו יכולים לשחק בכלל בליגה הבכירה... וחוץ משוער בית"ר נתניה – שכל הזמן צריך להתכופף כדי להוציא את הכדורים מהרשת – למי יש עבודה?..."

וקוריוז על בית"ר נתניה: „אם היום, בלי חלוצים, סופגת בית"ר נתניה יותר מ־60 גולים, אז אם היו חלוצים כמו פעם, הם היו 'חוטפים' 120..." ויסוקר, יש להזכיר, היה מאמן בית"ר נתניה בליגה א', אחרי שירדה לשם מהארצית...

ועוד מחיצה: „עכשיו הכדורגל יותר הגנתי. לקבוצות מתאים תיקו־אפס או נצחון דחוק של 1–0. לקבוצות זה מתאים, אבל לא לקהל, שבורח מהמגרשים. מי שבא, כמוני, לשלושה משחקים של הפועל פ"ת ורואה שלוש פעמים אפס־אפס, לא יבוא יותר אפילו שזה יהיה בחינם. כשוער, עצוב לי לראות 'שלגה' מקבל 4 גולים במשחק – אבל בלי גולים הכדורגל מכוער ולא יפה".

רוני בר־און, יו"ר בית"ר ירושלים, איש עקרונות עם דימוי של קשוח ואדיש, בעל רגישות גבוהה מאד לכל מלה כתובה ומשודרת, פה מפיק מרגליות – דמות שנויה במחלוקת בכדורגל הישראלי ■ עומד לסיים תפקידו בתום העונה, לא מעט עקב מערכת יחסים משובשת מאד שיצר סביבו בקבוצה ■ יש גם הערכה רבה ליכולתו הניהולית ולהשגיו – אבל היחסים העכורים האפילו עליהם, באחרונה ■ לצד המחכים לו בפינה, יש גם כאלו שאומרים כי „רק כאשר יילך, יבינו עד כמה היה חשוב לבית"ר"

רוני בראון. השופטים בבית המשפט נוטים לסלוח לו.

האיש שאוהבים לשנוא

יוסי לוי

כשה־11 של בית"ר ירושלים עולים בריצה קלילה, מתיישב רוני בר־און בכבדות על כסאו שבשולי המגרש ומצית סיגריה בחשיכות עצמית. העשן מיתמר מעל ראשיהם של אברהם לוי ודרור קשטן. צפיה רצופה במשחקי הכדורסל של מכבי תל־אביב, עזרה כנראה לבר־און לפתח מאניירות רומות לאלו של שמעון מזרחי. במכבי תל־אביב נשארת הכביסה המלוכלכת בפנים. זה כל ההבדל.

ישיבתו המרוחקת מספסל המחליפים היא סימפטום למערכות היחסים המשובשות בקבוצה. אחת הסיבות לכך היא פיו מפיק הכותרות של בר־און. הוא רואה במשחק מאבק נוסח קטץ' ובמגרש – זירה. עליו נכתב שנוכחותו מזכירה מתאבק סומו. הוא הספיק להשלים סיבוב מלא נגד כל השחקנים, המנהל, המאמן והעתונאים. ברוב הקרבות מנצח בר־און בנקודות. נקודות שעד היום לא חסרו לקבוצתו.

הכל דוגרי

בתוך יותר מתשעה חודשים שבהם הוא משמש כיו"ר בית"ר ירושלים, הצליח בר־און להשכיח את הישגיו הפינאנסיים והמקצועיים. בקלות יחסית וללא מאמץ מיוחד, הצליח ליצור לעצמו תדמית של „האיש הרע", זה שכולם אוהבים לשנוא.

למסיבת פורים האחרונה, שנערכה בביתו של מנהל הקבוצה אברהם לוי, הגיע בר־און לא מחופש. אחד השחקנים שהתעמת איתו בעבר, על רקע שכרו, לחש בארסיות: „בר־און התחפש לאיש טוב".

תחפושות לא היו מעולם הצד החזק שלו. הוא איש שאומר הכל „דוגרי", בפנים. לא מנסה למצוא חן. זו חולשתו, או אולי מקור כוחו, תלוי בנקודת המבט. ניתן לומר בוודאות, שעד שבא לבית"ר, לא היתה שם תיה מוורה כמוהו, לטוב ולרע. אישיותו הרב־גונית משלבת בתוכה ניגודים רבים: אדם אינטלגנטי ומכובד, שלשונו בוטה ומשובצת בניבולי פה, ברומה לזו של אחרון האוהדים ביציע. ההתנסחויות שלו: „כולם על ה... שלי", מזכירות את המנון השרופים: „כל הליגה על הז...".

בר־און, לשעבר כתב ספורט ב„מעריב", יוצר רושם של קשוח, אדיש. פירסומים בעיתונות, כאילו אינם נוגעים לו. למעשה, הוא רגיש לכל מילה שנכתבת. מתקשה לקבל ביקורת ותמיד יראה בה כאילו נאמרה על רקע אישי. זו גם הסיבה לעוינות שפיתח נגד עיתונאים. ניתן לראות בו אנטי־תיזה לרובי ריבלין או אברהם לוי – שתי דמויות אהודות על אנשי הכדורגל בירושלים, המהלכות בין הטיפות, נמנעות מלדרוך על יבלות, יושבות על הגדר, רגל פה רגל שם ותמיד בסדר עם כולם.

ניתן בהחלט לומר שבר־און הוא איש עקרונות שאיננו חושש לנקוט עמדה ולומר אותה בגלוי, גם כשאיננה ערבה לאוזני השומעים. הוא איננו פוזל לעבר הרחוב ופופולאריות נשמעת עבורו כמילה גסה. לא חושב פעמיים ולא עושה חשבון. תגובותיו אימפולסיביות והוא יורה מהמותן. הפגיעות הכואבות שספגו הסובבים, לא הוסיפו לו אהדה.

בר־און טוען שהצלחתו הגדולה היא שגרמה ליריביו „לחכות לו בפינה בסכינים מושחזות, כדבריו. לפני כמה שבועות אמר: „אני רואה בכך מחמאה. אישיותי ודרך עבודתי מושכים אש, כנראה, יותר מקודמי. מצחיק אותי לראות את כל אלו שציפו לכשלוני, משייכים עצמם עתה להצלחות הקבוצה". אחת ההחלטות שמשכה כלשונו הרבה אש, היא ההחלטה לעבור לשחק ב„בלומפילד". בר־און הדף את כל המתנגדים ועמד בלחצים. ההחלטה הוכיחה עצמה מעל למשוער, הן מבחינה כלכלית והן מן ההיבט המקצועי. החלטה אחרת הנזקפת לזכותו היא, לבסס את שכר השחקנים על פרמיות, כשרק שליש מהווה משכורת קבועה ושני השלישים הנותרים, מענקים על הישגים.

אהבתו והבנתו בכדורגל אינם מוטלים בספק. לפחות פעמיים בשנה הוא יוצא לגיחות קצרות לחו"ל כדי להתבשם בניחוחות הכדורגל האירופי. ב־1983 יצא עם רובי ריבלין לחודש ימים והיה אורח מועדון ליברפול. זה היה באביב היחסים ביניהם, לפני החורף האחרון.

ללא שאיפות פוליטיות

בר־און נוטה להתערב בכל פרט בקבוצה, ובר שרק מגביר את החיכוך בתוך המערכת. דומה שאף אחד, כולל בר־און עצמו, לא מבין מדוע הסכים לקבל על עצמו את תפקיד היו"ר. בניגוד לקודמיו (קורפו, מצא, ריבלין וז'רז'בסקי) הוא מצהיר בכל הזדמנות שאין לו שאיפות פוליטיות. מי שמכיר אותו יודע שאינו בנוי לכך, שהמגרש הביתי שלו לא היה מעולם סניף תנועת החרות וגם לא מגרש ימק"א, אותו נטש לטובת בלומפילד – אלא בית המשפט המחוזי, שם קנה לו שם של עורך־דין קשוח וממולח בתחום הפלילי.

אחד המשפטים הבולטים שלו היה זה של כנופיית הקטמונים, שכונתה בידי המשטרה „כנופיה מספר 1". עו"ד בר־און ייצג את ראשיה מיכה אסלן וגבי בן־הרוש, שהואשמו ברצח והיו צפויים למאסר עולם. בסופו של דבר הורשעו בהריגה ונידונו לתקופות מאסר ממושכות, אך קצובות (אסלן 14 שנה ובן־הרוש 18).

משפט מפורסם אחר היה ב־1975, כשייצג את האחים סיבוני ממבשרת ירושלים. הם הואשמו בגביית דמי חסות, איום על עדים ועוד. המשטרה היתה בטוחה שתפשה „דגים שמנים", מראשי העולם התחתון בירושלים. האחים סיבוני נידונו לשלושה חודשי מאסר בפועל.

פרשה נוספת שהסעירה באותם ימים את מדורי הפלילים בעיתונות היתה גניבה של סמים במיליוני שקלים מבית המרקחת של בית החולים „הדסה" בעין־כרם. הנאשמים הורשעו ונדונו לתקופות מאסר ממושכות. מרשו של בר־און זוכה.

נאשמים בולטים נוספים אותם ייצג היו הרב אורי בלוי (מראשי העדה החרדית), בפרשת כביש רמות ואלן גודמן, אותו נתבקש לייצג על ידי המדינה. גודמן הואשם ברצח במסגד אל־אקצה. בר־און נענה, אולם לאחר כמה שבועות חזר בו, אחרי שנוכח לדעת שגודמן רוצה להפוך את המשפט לפוליטי. „לכך לא הסכמתי", אמר לאחר־מכן.

גם בבית המשפט הוא ידוע בתגובותיו האימפולסיביות. השופטים נוטים, בדרך כלל, לסלוח לו – הן בגלל השנינות והחיוך המתלווים לכך. והן מתוך הכרותם עם מזגו החם. בר־און ידוע כפרפקציוניסט. מרגע שהוא מקבל לידיו תיק, הוא מתנתק מכל הסובב אותו. שותפו למשרד עורכי־הדין הוא רב איתן, לשעבר שופט בבית המשפט המחוזי. לא אחת טען בר־און שעיסוקיו בבית"ר מתקבלים בבית המשפט בהסתייגות ובהרמת גבה. כאילו לא יאים הם לאדם במעמדו.

בר־און מעריך את הנזק שנגרם למשרדו, עקב פעילותו בקבוצה, ברבבות דולארים. הפסריה של בית"ר הדאיגו אותו יותר. יש לו תדמית של מצליחן – על כל סממניה: לבוש בחליפות יקרות התואמות לכרס. נוסע במכונית חדישה יותר משל שחקניו ובדגם המועדף עליהם, „ב.מ.וו 87" ומתגורר עם אשתו ושתי בנותיו בווילה יוקרתית, בשכונת אבו טור. טיפוס ביתי שאינו מרבה לבלות. סגור ומופנם ולוקח ללב כל דבר. לא אחד מהחבר'ה. סלקטיבי בבחירת חבריו. מפזר, במינון הנכון, שחצנות מתנשאת.

מי שמזוהה היום עם קבוצה שהיא סימלה המסחרי של ירושלים, נולד ב־1948 בתל־אביב. ב־1969, אחר שרותו הצבאי, עלה לירושלים ולמד משפטים באוניברסיטה העברית. סיים לימודיו ב־'73 ונשא את בינה לאשה. תקופה מסוימת עבד כבלש במחלקת החקירות של המשטרה, לאחר מכן, תקופה קצרה, בפרקליטות המחוז ופרש.

היחסים עם לוי

פרישתו מבית"ר אינה רחוקה, בתום העונה. כבר הזכירו את שמו של יורשו. הקרע הגלוי שנוצר בינו לבין המנהל אברהם לוי, הוא גורם רב מישקל בפרישה הזאת. לוי נחשב לאיש סודו של ריבלין, עוד מהימים שהאחרון עמד בראש הקבוצה. ריבלין מבין ששאיפותיו של לוי אינן חורגות ממסגרת בית"ר ירושלים. לעומתו בר־און עלול, במצב מסוים, להוות איום – או כמו שהזהירו מקורביו של ריבלין: „הגולם עלול לקום על יוצרו". היום שוררת בין השניים שינאה בלתי ניתנת לגישור, שאף גרמה לפילוג בין השחקנים. היו גם ימים אחרים.

בקיץ 83', ביקש אחיו של רובי, אליעזר (לייזי) ריבלין, למנות את בר־און ליו"ר הקבוצה. בר־און הסכים. היה לו רק תנאי אחד: שאברהם לוי יחזור לתפקיד מנהל הקבוצה. בסופו של דבר נכשל מינויו של בר און, עקב אותו תנאי. לתפקיד היו"ר מונה יוסי אלכוים, מתנגד חריף של לוי. אולם בכך לא ירד המסך על תיאטרון האבסורד הזה. אותו אלכוים מינה לאחר זמן קצר את אברהם לוי (!), למנהל הקבוצה. אגב, לוי נענה מיד, ללא היסוס. בר־און נשאר בחוץ, חש נבגד ופגוע.

מאז סובב אורי מלמיליאן הרבה כדורי עונשין. ארבע שנים חלפו ובתחילת העונה הנוכחית נדמה היה שלוי ובר־און שבו לירח דבש שהתאחר. אולם בתוך זמן קצר התברר שהזוג הזה פשוט לא מתאים. תכונות האופי השונות של השניים, לא השלימו זה את זה, אלא להיפך. הצעקות שנשמעו משם, אחרי כל סיבוב קרבות, לא ערבו לאוזני ריבלין. לבר־און נותר להשלים עוד סיבוב אחד כדי שיוכל להניף את ידיו כמנצח, יהיה זה הסיבוב האחרון שלו עם השחקנים, סיבוב האליפות...

רגע נדיר: בר־און (משמאל) מניף את דרור קשטן לאחר נצחון בית"ר

כמה מן המככבים בסיפורו של רוני בר־און בבית"ר ירושלים. מימין, המנהל אברהם לוי, בר־און, אלי אוחנה והמאמן קשטן

המחיר הכבד של התפקיד

רוני בר־און סירב להתראיין ולשתף פעולה בהכנת הכתבה. שני אנשים מרכזיים, הנמצאים בעמדות מפתח במערכת הזאת הקרויה בית"ר ירושלים, סירבו להזדהות בשמם, כדי לא לעורר את חמתו של הבוס ריבלין – אמרו בשבוע שעבר:

„בר־און הוא יו"ר מצוין. רק אדם בעל תכונות אופי כשלו, יכול להצליח. הוא הקריב את הסימפטיה והפופלאריות שיכול היה לזכות מהקהל, השחקנים והעתונות, לטובת הקבוצה. זה לכל הדעות מחיר כבד.

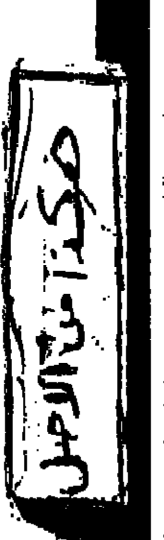
„בר־און הוא אדם חכם ובעל עקרונות. כשנכנס לתפקיד, בתחילת העונה, לשחקנים, לספקים ולבנקים, לא היה אמון במערכת. תוך תקופה קצרה למדו כולם שמילה שלו היא מילה ותאריך הוא תאריך – תופעה כמעט חסרת תקדים בספורט הישראלי. רק אדם קשה כמוהו, יכול לשמור על כל אגורה כאילו היא יוצאת מכיסו ואף יותר מכך. הוא אדם מסודר, יסודי ואמין, שעמד בכל ההתחייבויות. לא נוהג איפה ואיפה. הכל אצלו על השולחן. כאריזמאטי, שמתאים לנהל מפעל ענק.

„את התכונות השליליות שלו כולם מכירים, כי זה מה שהודגש בעיתונות. הפה הגדול, יחס הזילזול לסובבים וכו'."

אגב, כשנודע לבר־און על השבחים שהרעיפו עליו השניים, מיהר להתקשר אליהם: „למה אתם לא מוכנים להזדהות? כשאומרים עלי דברים רעים, כולם יאמרו זאת בשמם – אבל כשאומרים דברים טובים, אף אחד לא מוכן להזדהות בגלל רובי (ריבלין)", אמר להם בר און בכעס. השניים לא השתכנעו.

מי שלא חשש להזדהות בשמו הוא האוהד מספר 1 של בית"ר, ירון צדקיהו: „בר־און מזכיר לי את יוסי ז'רז'בסקי. רק אחרי שהוא יילך, יבינו כמה היה גדול וכמה תרם לבית"ר. לא מתעניין ביחסי ציבור ובשטויות. מה שמעניין אותו זה הקבוצה. מחזיק את כולם 'קצר' ושינה את דפוסי הניהול בקבוצה. לא מחפש שיאהבו אותו. הצליח גם מבחינה כלכלית וגם מקצועית. טובת בית"ר ירושלים דורשת שישאר עונה נוספת, אחרת הכל יהרס".

כדורגל +

א. טבק

הפיכת־חצר ביום ההולדת ה־60

המועדון הוותיק מכבי ת"א, שיחגוג הקיץ שישים שנה לקיומו, עומד שוב לפני שינויים. בתום משחקי הליגה תוחלף הנהלת מחלקת הכדורגל, בפעם הרביעית בשמונה השנים האחרונות. הסיבה לצעד מרחיק לכת זה: כשלונה של הקבוצה, שלא נטלה העונה שום תואר או גביע. כדי לעדן את החלטת ההדחה, היא תיקרא בשם: „מהפיכה ניהולית – עם הפנים לעתיד". בהתאם לתוכנית, אמורה ההפיכה לכלול גם גישה שונה בתחום המקצועי.

יו"ר הכדורגל גדעון בריקמן

למרות המילים הנאות והרצון לבצע את ההדחה בנועם, רק בתום העונה – איש מן הנוגעים בדבר לא הצליח להתאפק, כדי שלא לספר עליה, אלא רק בחדרי חדרים ולשמרה כסוד כמוס. הסוד הפך מכבר לנחלת הכלל. התוצאה: ההחלטה הפכה לפרשה ולבשה אופי מכוער תוך החלפת השמצות אישיות, הממלאות בכל העניין תפקיד ראשי.

מאחורי הרצון לבצע את השינויים הללו עומד יו"ר המועדון מאז שנה, מר אלדד בוקשפן. מי שעומד לאבד את כיסאו ב„הפיכת החצר" הוא יו"ר מחלקת הכדורגל, גדעון בריקמן, המכהן בתפקידו שלוש עונות.

למעשה, אין לראות בהדחה זו אקט יוצא דופן במכבי ת"א. מזמן היא מתנהלת כמו כל אגודה קטנה אחרת בארץ. כל שלוש ההנהלות האחרונות זכו בתפקידן, בעקבות בחישה לא מכובדת והשמצות קודמות. עתה זוכים חברי ההנהלה הנוכחית באותו יחס. אבל המטבע קיבל שם אחר.

אקורד צורם מלווה את כל המלחמה לשינויים במכבי ת"א. צלילים ראשונים נשמעו בסוף השבוע שעבר בצורה שבה נקבע גיורא שפיגל כמאמן־על ובדרך שבה נפגע נסים בכר. בוקשפן גילה מעורבות לא מקובלת בבחירת איש המקצוע הזה. הוא ניסה להכתיב באורח דיקטאטורי, וגם הצליח, את בחירת המועמד שלו – גיורא שפיגל. וזאת למרות שהוועדה המקצועית במכבי ת"א, בהסכמת בוקשפן ואף בהתאם להודעתו מ־23 בפברואר, יחד עם בריקמן, נקבעה להכין את העונה הבאה במישור המקצועי והחליטה שנסים בכר צריך לקבל לידיו את שרביט האימון.

צעדי מעורבות מהסוג הזה לא היה בעבר במכבי ת"א מצד יו"ר האגודה. ברור [illegible] במחלקת הכדורסל, לדוגמה, לא היה יו"ר האגודה מגיע לכלל זכות דיבור בנושא.

מניעיו של בוקשפן מכוונים להנהגת דפוסי ניהול שונים במכבי ת"א ולדעתו רק גיורא שפיגל מסוגל ליישם אותם. גם אם בוקשפן צודק, לא כך היו צריכים להתנהל העניינים. לבטח לא היה צריך למנות וועדה מקצועית, שאת המלצותיה דחה מיד, כיוון שלא קיבלה את דעתו.

מכבי ת"א איננה אגודה של „יס־מנים". היה בכוחו למנות את גיורא שפיגל מבלי לבזות אנשים שתרמו יותר ממנו למכבי ת"א והפכו אותו למועדון בעל מספר התוארים הרב ביותר בארץ. גם בוקשפן עצמו לא היה רוצה לזכות ביחס דומה – ועל כך כבר אמר הלל הזקן: „מה ששנוא עליך, אל תעשה לחברך"...

מעבר למאבק „האידאולוגי" שעניינו בניהול בצורה חדשה – ולפחות לגבי חברי ההנהלה שיוחלפו, אין חולקים על כך שבוקשפן צודק – קיים גם ההיבט המעשי. במועדון הגיעו למסקנה כי שמונה השנים „הרזות" הגיעו לסיומן ובעונה הקרובה תזכה מכבי ת"א שוב בתואר האליפות.

כל אחד רוצה להיות שותף להצלחה מחודשת זאת ועל כן המאבק על הכיסא הוא גדול. לפתע, איש אינו מפחד מגרעון של למעלה מחצי מיליון דולר (הגרעון גדל בתקופת בריקמן) ורבים קופצים על תפקיד שבדרך כלל הוא כפוי־טובה.

יו"ר מועדון אלדד בוקשפן

זמנים חדשים? סיכויים להצלחה הנראית כמעט מובטחת? – ימים יגידו. מה שברור הוא כי הגיע הזמן שמכבי ת"א, שהיתה עד לפני כמה שנים מופת לניהול, תחזור להיות היא עצמה – „נובלס אובליז", האצילות מחייבת.

האם רק לחלשים?

בשקט, ללא כל הודעה, הורחק קלמן צימרמן מתפקיד קוון בליגה הלאומית. החלטה נכונה, למרות שזה קרה לחבר ותיק באיגוד השופטים – למעלה מ־20 שנה – ומי שניהל משחקים בליגות די בכירות. השאלה המלווה את החלטת ההדחה: מדוע צעדים כאלו מופעלים רק כלפי שופטים מהדרג הזה ולא כלפי הבכירים, שצריכים לשמש דוגמה לאחרים?

צימרמן הורחק מתפקיד הקוון לאחר שבשלושה מקרים הוכרעו משחקים בליגה הלאומית כתוצאה משיקול מוטעה שלו – וזאת בלשון המעטה. המשחק הראשון היה בין הפועל באר־שבע למכבי יבנה, בינואר. התערבותו גרמה לכך שהשופט הראשי, חיים ליפקוביץ, פסק על בעיטת 11. בדיעבד ההחלטה לא נראתה לאיגוד השופטים.

באחרונה קרו שני מקרים נוספים – פסילת שער לזכות בית"ר נתניה במשחק עם בית"ר ירושלים, כאשר השופט הראשי היה רחמים דינאצ'י ופסילת שער משווה לזכות הפועל כפ"ס במשחק עם מכבי פ"ת. הפעם סבל מהחלטה זאת הבינלאומי יצחק בן־יצחק.

התלונות כלפי צימרמן עשו את שלהן. מה שלא עשה האיגוד הוא שלא נקט באותה מידת חומרה כלפי שופטים בינלאומיים ולאומיים. לגביהם הסתפק בנזיפה חמורה. אולי הוא נוקט כך מאחר שאין לו מספיק שופטים לנהל את שתי הליגות – אך מסיבה זאת נגרם נזק ספורטיבי כבד לקבוצות. דוגמאות לכך לא חסרות והן מצויות גם באיגוד.

השאלה היא אם משחק בת היענה הזה טוב לשיפוט ולכדורגל. לדעתי ולדעת שופטים רבים זה רע. גם הם היו רוצים מעט יד חזקה. מדיניות כזו היתה מכניסה אותם למחתת חיובי.

ביטול חציונים, העונה, ומדיניות היד רכה כלפי שגיאות חמורות, רק פוגעים בכדורגל ובאמינות השופטים גם לטווח ארוך. עוד לא מאוחר לתקן את המצב.

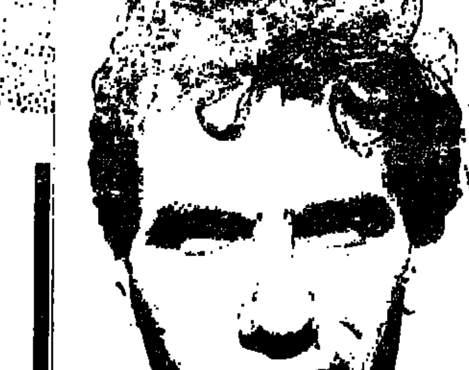
קודם פרחים אח"כ בית־משפט

זרי־פרחים ענקיים, איחולי החלמה, ביקורים תכופים – כל זאת הוא קיבל בשפע. רק את מה שמגיע לו – סכום כסף לא גדול – לא זכה לקבל, למרות שכמעט עברה שנה מאז. בלית ברירה נאלץ לפנות עתה לבית המשפט. הפנייה הזאת אינה מוסיפה כבוד למועדוננו – אך זו עוד הוכחה כיצד מתנהל הכדורגל בארץ.

לא ניחשתם במי המדובר? – כל זה קרה לשאפיק אל־חוזייל, כדורגלן מכבי פ"ת, שנפצע לפני שנה בתאונת דרכים ומאז איננו משחק.

בפרק הזמן שחלף מאז הפציעה ניסה השחקן ובני משפחתו לקבל את המגיע לו מכות ההסכם שחתם עם מכבי פ"ת. אין מדובר בסכום גדול במיוחד. עתה התביעה היא ע"ס 10 אלף דולר, כולל ריבית. למרות זאת, פרט להבטחות, לא זכה שאפיק לראות את כספו. בלית ברירה תבע את מכבי פ"ת למשפט.

מי יודע, אולי עתה, מחמת הבושה, יזכה לקבל את כספו – עוד לפני שיחל הדיון בבית המשפט.

כך מרגיש יהודה קצב, כיום במדי בית"ר ת"א – אחד הגורמים בהצלחתה להיחלץ מאימת הירידה ■ החלום הפרטי: להניף גביע, „אבל אם זה יקרה, לא יהיה אל מי לרוץ – כי את כל אוהדי בית"ר, אפשר כידוע להכניס ברווחה לתא טלפון"

כל משחק ביתי הוא משחק רדיוס

אבי מורגנשטרן

יהודה קצב, שם מוכר – לא ברור מאיפה. פעם היו לו ימים יפים יותר, במכבי ת"א. שיחק לעיני אלפים בבלומפילד כידרדר במהירות לנבחרת. עליה מטאורית, תחושה של כוכב נולד. אבל תראו לאן הגיע. משחק עתה בקבוצה אפורה כבית"ר ת"א, ב„וינטר" שבאמת מתאים לעשות עליו את הבלביארה. קצב, 29, כבר לא הקשר הטכני שמחלק כדורי פז ומסובב בקשתיות כדורי עונשין לרשת. עכשיו מגן – אחד הבודדים שבאמת שווה לראותם בבית"ר. יודע להיות גם מגן אגרסיבי וחזק וגם להוביל התקפות מהאגף שלו. לא מגן גדול, אבל בהחלט טוב.

מדד הציפיות של קצב, היום, בהמתנה. מקווה שהעונה תביא אליו מאמן מקבוצה גדולה, שירצה לרכשו. אולי. לפני 12 שנה הדברים נראו ורודים יותר.

ליד האלילים

החל לשחק בגיל מאוחר, 17. הגיע למגרש האימונים של מכבי, כי קרא עלייה וראה אותה בטלוויזיה. בא, ביקש להתאמן. אמרו או.קיי. אחרי אימון אחד ביקשו שתי תמונות. תרגום: הרכב ראשון בנוער, שחקן מהמניין, הגשמת חלום. שנתיים שיחק בנוער. למרות הבטחות ההנהלה, לא סידרו לו להיות ג'ובניק. שירת הרחק מהבית, ליד שארם. רק כשהגיע לאזור הצביליזציה, בצריפין, חזר להפגין יכולתו הגבוהה. בן 19, בבוגרים, ליד אלילים כגיורא שפיגל ובני טבק. לך תאמין. שנתיים קודם עוד היה גוזר קטעי עיתונות שלהם.

ב־79' לקח אליפות – נכון היום, האחרונה של מכבי ת"א. גם עכשיו, כשנזכר בתקופה ההיא, עוברים בו ריגושים. תחושה קטנה של אופוריה. אחרי 10 משחקים בלאומית, זומן לנבחרת. מטאור חדש. „שיחקתי בנבחרת 3 משחקים בהרכב הראשון. פתאום כל החלומות שלי התגשמו. באותה עונה היה אינטרטוטו והיו פצועים. עליתי בהרכב הראשון באינטרטוטו. האמנתי שכשהם יחזרו, אמצא מקומי בספסל. אנדרלכט באה למשחק תגיגי עם מכבי. בהרכב היו גם אורחים כמלמיליאן ומכנס, וכן שפיגל, אבי כהן ועוד כוכבים. לא חלמתי לרגע שאשחק. הכרוז קרא בשמות הבינלאומיים של אנדרלכט. כולם כוכבים גדולים בכדורגל העולמי. ואני, יהודה קצב, מולם בהרכב הראשון. חלום".

אלא שאז נגמרו החלומות. אחרי שדרוכיר שוויצר נתן לו לרוץ 25 משחקי ליגה, הגיע יצחק שניאור, האיש שבונה קבוצות. בלי לומר מילה, פינה את קצב לרשימת ההעברות. קצב מרגיש עד היום שהתנהגו אליו כמו בשוק עבדים – רק עם חותמת של מכבי ת"א. וזו צריכה להיקרא אגודה מפוארת.

„כמו עבד"

„הייתי בן 25. שניאור החליט להצעיר את הקבוצה, בנה, כי רצה להוריד את הציפיות ולגמור עונה בלי תואר. שלח אותי לרשימת ההעברות בלי לדבר איתי. בעונה הקודמת, אצל שוויצר הגדול הופעתי ב־25 משחקים. הרגשתי שאני כמו חפץ שלא רוצים בו, כמו עבד שלוקחים אותו מהמאגר וכובלים אותו. בלי לשאול אותי, אמרו שאני צריך לשחק בעמידר. אמרתי: לא מוכן. 10 משחקים לא שיחקתי ובסוף לא היתה לי ברירה ונאלצתי לעבור למכבי יפו, כי לא רציתי לשבת בבית."

יפו, אז קבוצת תחתית עם 9 נקודות. קצב נשאר איתה ליגה והבקיע גם שני שערים השובים. „הכנסתי שני גולים נגד בית"ר ירושלים, שעד אז לא נוצחה ב־17 מחזורים. בשנה ההיא נשארנו כמו כל שנה אצל יפו", אומר קצב ומוסיף בתקווה: „השנה אני מקווה שלא ישארו. בעצם גם הם יודעים שיפו כבר ירדה".

את העונה ביפו הוא מסכם כטובה. אח"כ שיכנעוהו לעבור להכח. עוד קבוצה שחיה בצל, בקושי. „הכח היתה אז בלאומית אבל אחרי כמה מחזורים, שיחררו שחקנים וירדו ליגה. בשנה שעברה עברתי לבית"ר ת"א שהיתה בארצית, ועלינו ליגה. נתנו הצגות יפות".

„מספיק בשביל לאומית"

כאן שינה תפקיד והיה מקשר, למגן. כורח הנסיבות. „רדלר שם אותי מגן. אחת התכונות שלי כמגן, שאני עוזר להתקפה. עולה ותוקף. בבית"ר ת"א, מגינים לא ידעו מה לעשות עם כדורים, אז הכניסו אותי, שיהיה מגן טכני. בסכ"ה מרוצה מהתפקיד. בישלתי אשתקד הרבה גולים וגם השנה בישלתי איזה 7. האמת שבשנה שעברה הרגשתי טוב עם זה, כי היה פחות לחץ. בארצית תקפנו יותר ולמעשה היינו באים למשחק במחשבה כמה גולים ניתן. השנה צריך בעיקר להגן."

מרגיש די טוב בבית"ר. לפחות בתשלומים. מקצועית, יודע שנעשו טעויות. „היינו צריכים להיות יותר למעלה, כי הרמה חלשה". חושב שבית"ר קבוצה טכנית. לראיה – הנצחון על נתניה, במגרש מטופח כאיצטדיון ר"ג. אבל זה לא זה. „יודע שלא יקנו אותי בקבוצות כבית"ר ירושלים או בני־יהודה. אני לא מלמיליאן או אוחנה, אבל בשביל הלאומית אני מספיק טוב. במכבי אולי לא מצטערים שזרקו אותי, אבל עובדה שמאז לא זכו בתואר. בכלל, לא מרגיש שמכבי ת"א הבית שלי. אין לי אליה סנטימנטים", הוא אומר במרירות.

„חושב שיש לי עוד כמה שנים לרוץ כשחקן. בכל מקרה הולך לקורס מאמנים". חלומות קטנים: לטפס עוד שני שלבים בגביע. למי שמתקשה להבין – הוא חולם להניף גביע. מקווה להישאר בליגה ואולי לעבור בשנה הבאה לקבוצה שהשאיפות שלה יותר יומרניות מאשר להיכוות מדי שנה באש התחתית, מול עשרות צופים בלבד. כל אוהדי בית"ר ת"א יכולים, כידוע, לגור ברווחה גם בתא טלפון.

„אין בקבוצה כבית"ר פידבאק מאוהדים. אין הרעש שמסביב. למעשה כל משחק הוא כמו משחק רדיוס, בבית"ר שואלים מה יקרה אם נזכה בגביע – לא יהיה למי לרוץ...", מגחך קצב.

התייצב בשער

אלי קמיר

הרבה מרורים אכל עופ[ר] עד שהגיע להצטיין העונ[ה] מכבי פתח־תקוה ■ פעם ה[...] אותו משה מרכוס, פעם ה[...] אותו תאומו של מרכוס ל[...] תל־אביב – בוני גינצבורג [...] בקבוצת־הורתו, מכבי פ"ת [...] תמיד לשמור על אופציה [...] ליד פביאן, שיהיה ■ על־א[...] הרגליים ששמו לו, הוא חו[...] לעצמו בעבודה קשה, בעש[ר] אצבעות ■ סוף סוף סיפור הצלחה

עופר פביאן, לאחר שהבטחון חזר אליו בהדוגה, ראוי לתואר „הקאמבק של העונה". בשבת יעמוד במרכזו של הדרבי בפ"ת (צילומים: חנס אנגלסמן)

על־פי איך שזה מתנהל עד עתה, יש בסיפור שלו את כל הסממנים של אגדה טובה. עכשיו זה הסוף, התחלת הסוף. החלק שאותו בדרך־כלל שומעים הנכבדים ביתר הרחבה, החלק שנותן את הכותרת.

עופר פביאן. בן 26, שוער. שוער טוב. השחקן היציב במכבי פתח־תקוה. בפרוטוקולים של טרום העונה הופיע השם שלו בתור של ההכנסות. חשבו לעשות ממנו כמה לירות בפתח־תקוה. הרשת והקורות יועדו לאיש אחר, למוישל'ה מרכוס. מרכוס, שוער מצטיין כשלעצמו, לא הסתדר בסוף עם ההנהלה. השאיר את הכפפות, עזב לירושלים. זה נראה פשוט, קל. אבל את הפשוט־קל הזה, עופר פביאן כבר אכל היטב. לא סתם אכל, בלע.

הסיפור של עופר התחיל אצל יוסל'ה מירמוביץ'. לא, לא בנבחרת. יוסל'ה אימן אז בפתח־תקוה, שמשון לבקוביץ' ואבי גבאי היו השוערים שלו. עופר היה ילד של אימונים, רק באימונים. הרקורד שלו כלל כבר את נבחרת מכבי ישראל לנערים, ונבחרת הנוער של אמציה לבקוביץ'. בהמשך היו גם הנבחרות של משה מאירי וג'ק מנסל, כשהתחנה האחרונה במישור הזה היתה הנבחרת האולימפית. אבל נחזור ליוסל'ה. השוער שלו, לבקוביץ', התחיל להציג משחקים מהסוג שרורש הסברים לכל מיני ועדות למיניהן. אבי גבאי לא היה טוב יותר. האפסנאי של פתח־תקוה הבין כבר לבד למי הוא צריך להכין את האפודה.

הדרך למעלה נראתה סלולה

אז זו היתה ההתחלה של עופר. שישה־עשר משחקים אצל יוסל'ה, אחר־כך שנתיים אצל זאביק זלצר. הזימון לאולימפית הגיע איפשהוא באמצע. הדרך למעלה נראתה סלולה, וזה מה שמחזיר אותנו לאגדה שלנו. קיץ 83'. מכבי פתח־תקוה יוצאת למחנה אימונים בגרמניה. כאחד האימונים נפצע פביאן, הרופאים קובעים שצריך לנתח. בפתח־תקוה גלחצים. הליגה בפתח, והשוער היחיד הוא זאב כרמלי. פביאן, על־פי הערכת הרופאים, יאלץ להיעדר חמישה שבועות מהמגרשים. הישועה מגיעה דווקא מתל־אביב. קוראים לה בוני גינצבורג.

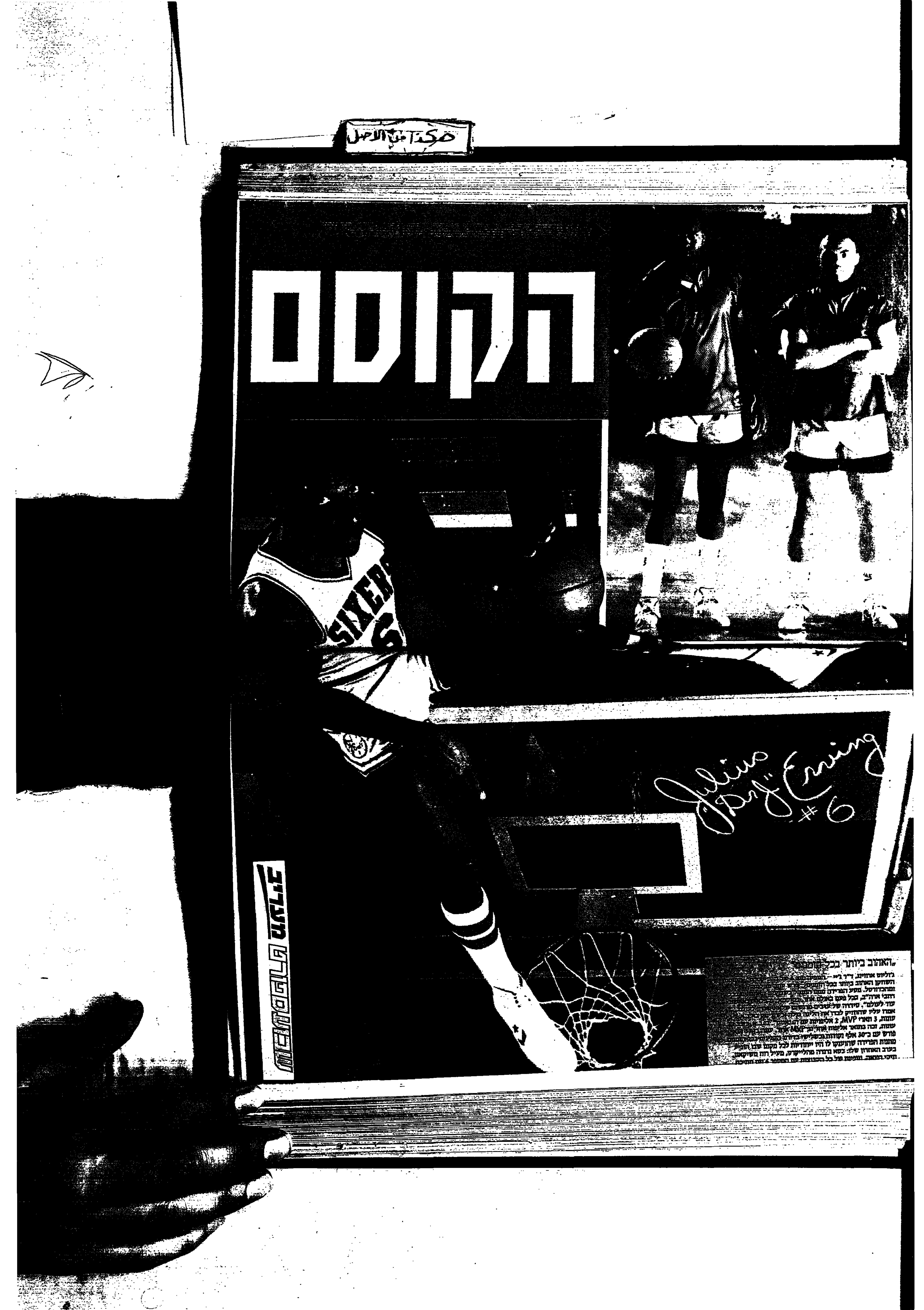
פתח־תקוה הביאה את גינצבורג. הביאה אותו כדי שישחק. הביאה אותו כי לא האמינה בזאב כרמלי ולא רצתה להמתין לפביאן. הניתוח הזה כבר עלה לו הרבה. עלה לו בכמה שנים בקאריירה. „אני זוכר שהרגשתי רע מאוד כשהביאו את בוני. אני בטוח שהם היו יכולים להתחיל את הליגה עם כרמלי. כל הסיפור היה בסך הכל חמישה משחקים. במשחקים הללו, בכל מקרה, לקחה הקבוצה רק שתי נקודות. אני לא חושב שאם היה משחק זאב כרמלי, הקבוצה היתה צוברת פחות משתי נקודות. אולי אפילו יותר. אחרי כל־כך הרבה שנים שנתתי לפתח־תקוה, הרגשתי רע. רציתי להישאר, להאבק עם בוני על ההרכב, אבל הבנתי שלא יהיה מאבק הוגן. היה ברור לי שהביאו את בוני כדי שישחק. מול שנתנו לי ללכת בסופו של דבר לבני־יהודה".

אז עופר פביאן הלך לבני־יהודה. הלך והיה שם טוב, אפילו הוציא את אדיר שמיר מההרכב. „בני־יהודה רצו שאמשיך עוד עונה. הם פנו לפתח־תקוה, אבל קיבלו תשובה שלילית. פתח־תקוה אמרו להם שהם רוצים אותי, בזמן שבאפריל כבר קבעו שבוני חוזר לתל־אביב ומרכוס מגיע לפתח־תקוה. אנשי פתח־תקוה העדיפו להחזיק אתי כי פחדו שבוני לא יסתדר עם מכבי תל־אביב, ואז מרכוס לא יהיה שלהם. היתה גם בעייה עם מרכז מכבי. הוא לחץ שיעבירו אותי לעמידר". לא עזר לעופר. בסופו של דבר הוא שיחק בעמידר. רצה להישאר בפתח־תקוה, רצה לשחק בבני־יהודה, אפילו סגר עם חגי אפרת מהפועל ירושלים. רק לא עמידר. אך פתח־תקוה עמדה על כך. חששו מצרות עם הכרטיס של ברדה. „נחמן מגדל אמר שעומדות בפני שתי אפשרויות. הראשונה, ללכת לעמידר, והשניה – לתלות את הנעליים. על היחס הזה אני לא אסלח למכבי פתח־תקוה. עמדתי בפני התקדמות גדולה בקאריירה שלי, והם עצרו אותי". התקופה בעמידר לא תיזכר בערגה גדולה אצל עופר. על רוח המקצועיות ששוררת במקום ההוא, תעיד העובדה שבאחד המשחקים שיחק עופר, לא פחות ולא יותר, בעמדת ה... חלוץ. „היה לי רע בעמידר. שנאתי את האנשים ששלחו אותי לשם".

החליט לקחת עצמו בידיים

גם שנה לאחר מכן הבטיחו בפתח־תקוה לעופר שיהיה שוער ראשון. הבחור התאמן עם הקבוצה במהלך הפגרה, בהרגשה שסוף־סוף הגיע למנוחה והנחלה. אך שוב. יום אחרון להעברות לפני תחילת הליגה, ומוישל'ה מרכוס מוחתם. פביאן מתוסכל. שוב אומרים לו: „לך תביא קבוצה". מביא קבוצה, מביא כמה. פתח־תקוה דואגת להטיל וטו על כולן, כשהתירוצים מגוונים. „חייתי בחוסר וראות. לא נתנו לי ללכת לקבוצה אחרת, בזמן שבקבוצה שלי נחשבתי כזמני. לא היתה כל תחרות ביני לבין מרכוס, כי המאמן ידע שאני עומד לעזוב. גם במקרים שמוישל'ה לא היה בכושר, לא נתנו לי לשחק". היה מדוכדך, עלה הרבה במשקל, איבד עניין. נחום בסר, המנהל של הקבוצה דאז, החליט לשוחח עימו. הסביר לו, שבמצבו אין כל סיכוי שישחק בה. עופר לקח את השיחה ללב, ואת עצמו בידיים. „בתוך חודשיים הורדתי 14 ק"ג, עבדתי בכל הכוח, כמו שלא עבדתי בחיים. כדי להוסיף כושר ומהירות, התחלתי לשחק טניס. בגלל זה, עד היום אני משחק שלוש פעמים בשבוע טניס". הרגיש שהוא משתפר, לאט לאט גם הביטחון חזר אליו. התחיל אפילו לחשוב על התמודדות עם מרכוס, אבל אז שוב תקלה: שבר ביד. „למרות הכל לא נשברתי. המשכתי להתאמן בשיא הקצב. הכנתי את עצמי מכל הבחינות להיות שוער טוב העונה. במשך כל הקיץ התאמנתי לבד, הרמתי משקולות, רכבתי על אופניים, רצתי על חוף הים ושיחקתי טניס. למכבי פתח־תקוה נידנדתי כל שבוע כדי לדעת מה קורה. בסוף זה השתלם".

כן, זה השתלם. מישהו מפתח־תקוה עוד יכול לספר שפשוט האמינו בעופר. שטויות. רצו גם העונה את מרכוס, רק שזה סירב להמשיך כשחקן מושאל. עופר קיבל צ'אנס, יותר מחוסר ברירה מאשר מרצון. אבל זה הספיק. הפיסה הדקה הזו הספיקה לו כדי לטפס למעלה, לפיסגה של פתח־תקוה. ■

הקוסם
Julius "Dr. J" Erving #6
"האהוב ביותר בכל

אגדת מאריטה קוך

יש רואים בה את האתלטית הגדולה ביותר בהסטוריה, ארבע פעמים, יותר מכל ספורטאית אחרת עד כה, הוכתרה כ„אתלטית השנה" ■ השיגה יותר שיאי עולם מכל אתלטית אחרת – עתה הודיעה על פרישתה ■ מדוע עשתה זאת?

דוד אייגר

אליפות אירופה לנוער באתלטיקה, שימשה מאז ומתמיד כך שיגור לקריירות מפוארות של אלופים ושיאנים, דוגמת האצן הסובייטי ואלרי בורזוב, הרץ הבריטי למרחקים בינוניים סטיב אובט ויודה הפטיש הסובייטי יורי סדיח.

על מנת לערוך היכרות ראשונה עם שורה חדשה של כישרונות, ממנה אמורים לצוץ בתוך שנים ספורות אתלטי־על נוספים, שמתי פעמי לאתונה, באוגוסט 1975 וצפיתי במהדורה השישית של אליפות היבשת לנוער. בין המאות מכל רחבי היבשת שהתרוצצו שלושה ימים על מסלולי איצטדיון „קאריסקאקיס" היו סבסטיאן קו, יאצק ואשולה, פאטריס אילג, האראלד שמיד, סרגיי ליטווינוב, מארליס אלסנר (לימים גר) ואחרים – חבורה שתאגור בעתיד 47 מדליות באולימפיאדות ובאליפות העולם וכ־50 שיאי עולם. בקרב אלו צדה אז את עיני גם נערה מזרח גרמנית דקת־גיזרה, בבכורה הבינלאומית שלה, שסיימה שניה ב־400 מטר בזמן מעולה, 51.60 שניות, והשתתפה בניצחון קבוצתה ב־400 x 4.

26 תארים 16 שיאי־עולם

לא היה לי ספק כי נערה זו נועדה לגדולות, אולם לא שיערתי אז, כי הייתי עד ללידתה של אגדה. באוגוסט האחרון, בחלוף 11 שנה בדיוק, שבמהלכן היה לי העונג לחזות מקרוב בכ־30 מריצותיה המסוגננות של מאריטה קוך (כולל מיקצים מוקדמים ומירוצי שליחים), פגשתי אותה שוב באליפות אירופה בשטוטגרט, כשהיא מתעתדת להוריד את המסך על קריירה מזהירה – אם כי ההודעה הרשמית על תליית נעליה נידחתה לזמן־מה, עד לפני ששה שבועות.

במרוצת אותן 11 שנה צברה מאריטה קוך הדגולה לא פחות מ־26 תארים בינלאומיים ורשמה 16 פעם את שמה בטבלת שיאי העולם (ראה טבלה), בנוסף ל־14 הישגי־שיא באולמות, במיגוון מרחקים שמ־50 ועד 400 מ'טר. היא אחראית גם ל־9 מ־17 התוצאות הטובות בהיסטוריה ב־200 מטר ול־5 מ־6 – ב־400 (נכון להיום); היא נוצחה רק 6 פעמים בשני מקצועותיה האהובים בעשור האחרון, והיא נבחרה לא פחות מארבע פעמים ל„אתלטית השנה" בעולם.

כל הנתונים הנ"ל יוצרים מיקבץ חסר־תקדים בעושרו ובהיקפו ומקנים למאריטה קוך חיי נצח בדברי הימים הספורטיוויים. עם זאת, אין בכוח המספרים לבדם, להמחיש את מלוא גדולתה, את ההפרשים שבהם הותירה מאחור את יריבותיה, את יכולתה להתאושש ממשברים ולהתעלות לשיאים „על פי הזמנה", ואת האינטיליגנציה שלה ונעימות הליכותיה.

מאמנה־ובעלה לעתיד גילה אותה בגיל 15

היא נולדה לפני 30 שנה בעיירה ויסמאר, לחוף הים הבאלטי בצפון גרמניה המזרחית – מדינה המפורסמת בטיפוח כישרונותיה ובהצלחתה, שוב ושוב, להדהים ביכולתה להפיק מ־17 מיליון תושביה רצף בלתי־נידלה של אלופים ברוב ענפי הספורט, ובמיוחד אלופות. (האתלטית רוזמרי אקרמן, השחיינית קורנליה אנדר והמתעמלת מאקסי גנאוק הן רק דוגמאות בודדות). כשמלאו למאריטה 15, גילה אותה וולפגאנג מאייר, מאמנה מאז ועד היום ובעלה לעתיד. באותה עונה קבעה 25.5 שניות בריצת 200 מטר ו־60.3 במרחק הכפול – תוצאות הנופלות מביצועיהן, בגילה, של מספר ישראליות... אולם שלא כמותן, שיפרה את הישגיה באורח משמעותי בכל אחת מ־7 השנים הבאות, כש„השמים הם הגבול"!

עם שובה מ„טבילת האש" הבינלאומית באתונה, העתיקה מאריטה את מגוריה לעיר המחוז רוסטוק, על מנת להתאמן בתנאים משופרים ולהתחיל בלימודי רפואה. חלפה שנה אחת בלבד ואז החלו מייחסים לה סיכויים לארד אולימפי ב־400 מטר וזהב בשליחות– אך פציעה, לאחר רבע הגמר, הושיבה אותה ביציע במונטריאול. מכה ראשונה – והתנערות מיידית: בחורף 1977 קבעה שיאי עולם באולמות ונטלה תואר בינלאומי ראשון באליפות אירופה באולם. בקייץ אותה שנה „כבשה" את גביע אירופה וניצחה את שיאנית העולם מפולין, אירנה שוינסקה – זאת, לצד הפסד צורב בישורת הגמר, מול יריבתה הגדולה והמבוגרת ממנה ב־11 שנה, בקרב המוקד של גביע העולם.

1978 בישרה כי „המלכה (אירנה) מתה – תחי המלכה (מאריטה)": האחרונה ניפצה את שיאיה של הראשונה ב־200 וב־400 (פעמיים), ובעימות הגומלין ביניהן, באליפות אירופה בפראג, הותירה קוך את שווינסקה הרחק מאחור, תוך כדי „ירידה" ראשונה מ־49 שניות והוסיפה לכך זהב בשליחות ואת התואר „אתלטית השנה". איזו עונה גדולה!

לאחר החלום – הרהורי פרישה

אך אז באה 1979 והאפילה על קודמתה. יכולת של מאריטה כללה 5 שיפורים מדהימים לשיאי העולם (שיאה ב־200 שריר וקיים מאז ועד היום) וניצחונות ב־400 וב־4 x 400 מטר בגביע העולם – לצד הפסד יוקרתי בודד ב־200 באותה מסגרת, מול האמריקנית הנהדרת אוולין אשפורד – אך זה לא מנע את הכתרתה החוזרת ל„אתלטית השנה".

1980 לא הניבה שיאים „גדולים" אלא רק ב־50 מטר באולם – שיא שנמחק רק בחודש שעבר, וב־4 x 200 – שטרם נשבר), כיוון שהכל הוקדש למטרה העיקרית: מוסקווה. מאריטה נכנסה בכך לפנתיאון האולימפי, עם מרליית זהב ב־400. (וגם כסף מאכזב ב־4 x 400 – לוח הזמנים אינו מאפשר לה להשתתף גם ב־200).

כאשר הוגשם חלום חייה, החלה מאריטה קוך להשתעשע בהרהורי פרישה – אך דחתה את ההחלטה לעוד שש שנים, לאושרם של שוחרי האתלטיקה בעולם. מכל מקום, הירידה במוטיוואציה שחלה אצלה ופציעה, שיבשה את אימוני האביב הקשים והפכו את 1981 לשנה דלה, במושגיה של קוך. בדו־קרב המדובר ביותר בגביע העולם ברומא, נחלה הפסד ב־400 מטר, ראשון מאז 1977 – מול יארמילה קראטוחווילובה הצ'כית, שנהנית מפריחה מאוחרת והחטיאה רק במאית שניה אחת את השיא העולמי. בדיעבד, נראה כי האיום של הצ'כית אדירת הכוח היה התמריץ, לו נזקקה מאריטה כדי לשוב לעצמה ולהפוך את 1982 לעונה בלתי נשכחת נוספת.

מיליוני צופים כלאו נשימתם כאשר היריבות המושבעות התעמתו שוב באליפות אירופה באתונה, אך קוך הפכה בריצה מסחררת את המירוץ, למאבק נגד השעון וקיווה 44 מאיות מהשיא! (אגב, יום זה, 8 בספטמבר, הוא תאריך היסטורי, שבו נרשמו עוד 2 שיאי עולם ושיא אירופי בתוך כשעתיים). מאריטה עצמה הסתפקה בזהב ושיא עולם נוסף ב־4 x 400 בחלוף 72 שעות, ובבחירתה בשלישית ל„אתלטית השנה".

מאמנה, מאייר, החליט אז כי ב־1983 תיפרד חניכתו, זמנית, מה־400 לטובת עבודה קשה על שיפור מהירותה במרחקים הקצרים – זאת כהכנה לאליפות העולם הראשונה, בהלסינקי, שם נטלה מאריטה מדליית כסף ב־100 (אחרי גר, בעוד אשפורד התפתלה מכאבים על המסלול) וזהב ב־200, 4 x 10 ו־4 x 400. על אושרה העיבו איבוד השיא ב־400 לקראטוחווילובה (ש„ירדה" אגב כך מגבול 48 השניות) והפסד, על חוד השערה מול הפנומנית הצ'כית ב־200 מטר בגביע אירופה.

„פגזי טיווח" בגביע העולם

האם יהיה עימות פיסגה נוסף בין השתיים בזירה האולימפית? – הפוליטיקאים השיבו על כך בשלילה והותירו אותן מתוסכלות, הרחק מלוס אנג'לס. עימות החליפין, במסגרת „משחקי הידידות", במוסקווה, הפך ל„אנטי־קליימקס" בשל דעיכתה הפתאומית של הצ'כית, לעומת כושר־שיא מחודש של קוך, שהמשיכה ללמד לקח כתחרות הזמנה את ואלרי בריסקו־הוקס – כש„העזה" לזכות בזהב האולימפי המשולש שלה.

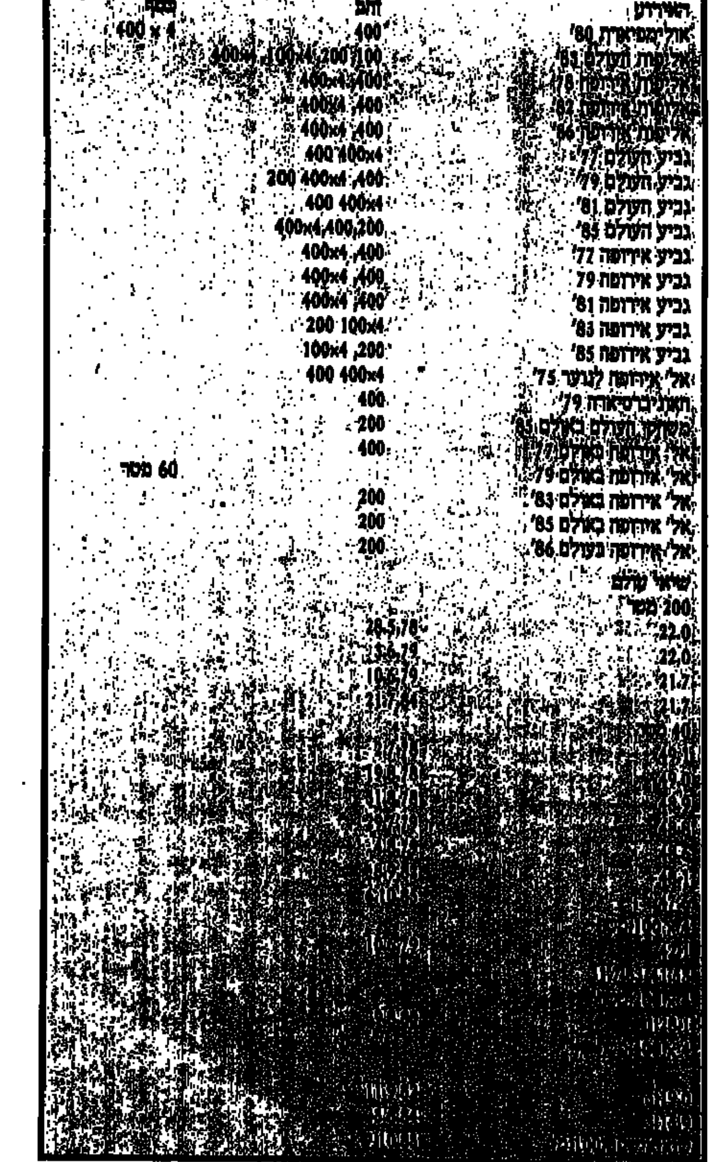
כיצד החלימה ממהלומת החרם? – כרגיל, באמצעות עונת אולמות פוריה והכנה מרוקדת לקראת היעד המרכזי הבא, בסלהי 1985: גביע העולם בקנברה. ואמנם ניצחונות ב־200 וב־4 x 400 היוו, מסתבר, רק „פגזי־טיווח" לפני ריצת 400 המטרים הגדולה בהיסטוריה: מאריטה „שרפה" את המסלול ושיפרה את השיא ב־39 מאיות נוספות – מיבצע סנסציוני שהכתיר אותה ברביעית ל„אתלטית השנה", ועורר שוב בקירבה את הרצון לנוח סוף סוף על זרי הדפנה.

הדחף לחיים נורמליים – הכריע

למרבה השמחה, ניתנה לה הרשות לכך רק בחלוף שנה נוספת, שבה סבלה מפציעה ממושכת, אך התאוששה במועד, לצורך אקורד נעילה ראוי לקריירה מופלאה: תואר אירופי כפול שלישי ב־400 (כהפרש שניה ומחצה) וב־4 x 400 בשטוטגארט.

אין ספק כי מדליות הזהב בשני המקצועות באליפות העולם הקרובה, ברומא, שניראו „שייכות" לה, קרצו מאד למאריטה בטרם הודיעה על הה־לכתה הסופית. אולם היא ידעה היטב כי שנת פעילות נוספת, רק תגביר את לחץ השלטונות עליה „למפוך" הלאה לאולימפיארת סיאול 88'. לבסוף גבר הדחף לבנות חיים נורמליים, להקים משפחה עם מאמנה ולהתמחות ברפואת ילדים.

האם מאריטה קוך היא האתלטית הגדולה בהיסטוריה? – זו שאלה קשה, שכן גדולה נמדדת באופנים שונים, וכל השוואה לעבר, חייבת להתבצע בזהירות, תוך התחשבות בתנאי הזמן והמקום. מסיבות שונות, לא יכולה היתה מאריטה לחקות את מיבצעה החד־פעמי של ההולנדית פאני בלנקרס־קון (ארבע מדליות זהב באולימפיארת 1948) וגם התקשתה לגייס את המשאבים הנפשיים והפיסיים, שאיפשרו לשווינסקה להישאר בפיסגה 15 שנה. אולם אם נביא בחשבון שהאתלטיקה הנשית השלימה למעשה רק בשנות ה־70 את תהליך התבגרותה, וזכתה לאמינות איכותית וכמותית – חושבני שנוכל לקבוע בלב שקט כי קוך ראויה להתייצב לצד שווינסקה על הדוכן מספר 1.

מאריטה קוך – מדליות ושיאים

האירוע	זהב	כסף
אולימפיארת 80'	400	400 x 4
אליפות העולם 83'	400x4, 100x4, 200	100
אליפות אירופה 78'	400x4, 400	
אליפות אירופה 82'	400x4, 400	
אליפות אירופה 86'	400x4, 400	
גביע העולם 77'	400, 400x4	
גביע העולם 79'	200, 400x4, 400	
גביע העולם 81'	400, 400x4	
גביע העולם 85'	400x4, 400, 200	
גביע אירופה 77'	400x4, 400	
גביע אירופה 79	400x4, 400	
גביע אירופה 81'	400x4, 400	
גביע אירופה 83'	200, 100x4	
גביע אירופה 85'	100x4, 200	
אל' אירופה לנוער 75'	400, 400x4	
האוניברסיאדה 79'	400	
משחקי העולם באולם 85'	200	
אל' אירופה באולם 77'	400	
אל' אירופה באולם 79'		60 מטר
אל' אירופה באולם 83'	200	
אל' אירופה באולם 85'	200	
אל' אירופה באולם 86'	200	

שיאי עולם

200 מטר	
22.0	28.5.78
22.0	3.6.79
21.71	10.6.79
21.71	[illegible]
[illegible]	[illegible]

הנביא נמרוד

נמרוד דרייפוס, כיום בבת־ים, מצליחנית־פתע של ליגה א', עדיין קשור בכל נימי נפשו ומחשבותיו להפועל ת"א וכנראה שגם יחזור אליה „כדי לסוגר מעגל" ◻ „אסור היה להם לתת לי ללכת. זו היתה שטות גמורה... אין מקצועיות בהפועל ת"א, כמו בכל הכדורגל שלנו, בכל הספורט שלנו, להוציא מה שנעשה בטניס, כי הוא מצוי בידיים אמריקניות" ◻ יודע היטב „מה עושה לי גועל נפש כשחושב על עבודה עם האנשים שמנהלים את הכדורגל כיום" ◻ יש לו הרבה מה לומר, בעיקר ביקורת ונבואות־זעם

נמרוד דרייפוס עדיין מתקשה להשכיח מעצמו את האכזבה ששמה הפועל ת"א – המועדון היחיד שמעניין אותו, כדבריו. „כואב לי הלב לשמוע מה שקורה שם".

עמי כברי

אם המילה מנהיגות היתה יוצאת בהנפקה גדולה בבורסה – נימרוד דרייפוס היה חוטף את כל המניות הללו. נימי לא מאמין שאפשר לזוז בכדורגל, אפילו מטר אחד, בלי שלבוס יהיה הידע מה עושים במקומות ששם ההצלחה חוגגת. לדבריו, ראש בריא יכול להוציא גם מיטה חולה מהצרות שלה.

„כששיחקתי בהפועל ת"א, דוביד שוייצר לא אהב אותי. לא יודע מה הוא חושב עלי היום, כי אין לי כבר קשרים איתו, אבל כשהייתי בהפועל ת"א, דוביד לא אהב אותי. ובכל זאת, מינה אותי לקפטן. הוא ידע שהקבוצה בשלה לאליפות, ידע שהוא זקוק למנהיג כמו שצריך והוא ידע שמספר 2 (דרייפוס) מתאים לו". כך נמרוד דרייפוס עצמו, בניסוח פשוט מאד.

אפשר לומר על דרייפוס, 36, שהוא האנטי־טיפוס של מוטל'ה שפיגלר. איך שהדברים נשמעים מתוך שיחה של שעתיים עם נימי, אוי מי שכר הדשא לא הביא לו את הסיפוק הרצוי, מתכנן לעצמו עדנה פטריוטית־משהו בניהול – „ניהול מקצועי", הוא קורא לזה.

מעיד על עצמו, שבימי העבודה המשותפת בהפועל ת"א (1984) – כשמוטל'ה היה המאמן, ודרייפוס מדריך הכושר עם חלומות להחזיר לעצמו את החולצה מספר 2 – למד הרבה מאד. אולי כבר אז ראה והבין כמעט הכל: ראה את מוטל'ה, כדורגלן בחסד, נופל על הפנים כמאמן; הבין למה הוא רוצה להקים על הרגליים את הגולם החולה הזה, שנקרא ניהול המועדונים בארץ.

עדיין מתאמץ, פה ושם – אבל לא מצליח – להשכיח מעצמו את האכזבה, שגרם לו המועדון היחיד שמעניין אותו בארץ, הפועל ת"א: „הכל מסתובב היום סביב העסק שלי, פה ב'הילטון' (בקרוב עובר לבניין „מגדלות", ברח' בן־יהודה). בשלוש השנים האחרונות, צריך הייתי לחשוב בקיץ, לפני תחילת העונה: האם אני הולך להשקיע יותר מדי זמן בכדורגל, שיפגע לי בעסק. אחת ההחלטות האחרונות שלי היתה, שבכדורגל – אני את שלי כבר עשיתי. הבנתי, שאם אני רוצה להצליח במכון, אני צריך להשקיע בו כמה שיותר מעצמי.

„מצד שני, הייתי בהפועל ת"א כל השנים וידעתי, שלחזור להפועל ת"א כשחקן, זה יכול להיות לא רע בשבילי. ופה אני מודה בפה מלא: כשחזרתי להפועל לעבוד עם מוטל'ה שפיגלר כמאמן כושר, רציתי בפירוש שזו תהיה דלת הכניסה בשבילי כשחקן בקבוצה. אבל היו חששות של מוטל'ה ואחרי כן גם של יעקב גרונדמן. הם אמרו: 'מבוגר מדי' וטענו שכאילו שנתיים (ר"ג וביתר ת"א) לא שיחקתי ובכלל, כל מיני שיקולים כאלה. אני הייתי בכושר. עשיתי אימונים לשחקנים, אבל בעצמי שמרתי על כושר מספיק טוב כדי שאוכל לתרום. זאת היתה האפשרות היחידה שחשבתי עליה: או הפועל ת"א או שום דבר בלאומית. אם אתה שואל אותי, אם היום הייתי רוצה לחזור ולשחק בלאומית, אני אומר לך בפירוש: לא! לא מעניין אותי בכלל מה שקורה בלאומית. בהפועל ת"א אני מתעניין, כי יש לי שם הרבה מאד חברים, חברים טובים, עם כמה מהם לקחתי אליפות. אבל חוץ מזה, בקושי קורא אפילו עיתוני ספורט".

השינוי שחל בבת־ים

דרייפוס משחק עתה בהפועל בת־ים, מצליחנית־פתע בצמרת ליגה א' דרום. ציפור מקומית לוחשת בעקשנות, שלא כל המניות להתעוררות בבת־ים מחזיק בידיו אריה בז'רנו, המאמן החדש. „התקן שלי בבת־ים הוא אחראי על כל הנושא של הכושר. בעצם, קודם כל אני שחקן הרכב בבת־ים. מגן ימני. אבל חלק נכבד מהאימון – אני מעביר. באשר למשחקים – אני משתדל להנהיג את החבר'ה, עם כל מה שמשתמע מהמילה הזאת".

אבל שיהיה ברור: משתמע מזה הרבה מאד. לא מדובר בעצות, לא בחיזוקים. נימי איננו עושה את הקפיצה הזאת במקרה. בשביל חלק מהרעיונות שיושבים לו בראש, צריך משהו „מנהיגותי". נימי רוצה לקחת את עגל הפלסטיק ולהעלות אותו באש.

בינתיים, דרייפוס נזהר. חברים שקוראים את הדברים הללו עלולים לא להבין נכון: „אני לא רוצה להגיד, שכל מה שקורה בבת־ים זה לזכותי, אבל מאז שבאנו, בז'ה ואני, לבת־ים, איך אפשר לומר – גרמנו לשינוי. זה בטוח, האימונים ברמה גבוהה, הרצינות מתאימה. אנחנו לא נופלים באימונים מהרמה שיש בלאומית. יש הרבה מה לשפר שם, אבל אנחנו מתפקדים כמו שהקבוצה הזאת מסוגלת לתפקד. צריך להבין – אנחנו מתמודדים עם העבר האפור של משבת־לשבת בליגה א'. ה'פרייס' המאד אפור". דרייפוס מרבה להשתמש במילים אנגליות, כמבטא אמריקני, לא בטוח שזה אומר משהו, אבל זה אלי מוסיף לשיחה, אם לא לדימוי.

מי שמביט קצת על ההיסטוריה של דרייפוס מתקשה להבין איך מתגלגל בחור בסגנון שכזה לאן שהכדורגל לוקח אותו. אחרי כמה שנים יפות בהפועל ת"א, נימי התגלגל על תקן של „משופשף קצת יותר מדי" להפועל ר"ג. 1982/83 היתה שנה רעה. הרמת־גנים הביאו אז את דרייפוס וג'ימי טורק חשבו לכבוש בדילוג קל את הירח. „מהרגע הראשון לא היתה שם רמה, לא היתה רצינות. אישית, עשיתי שם עונה לא רעה כל־כך. אבל מהרגע הראשון ידעתי שתהיה לנו שם בעיה. זה מה שהיה בהפועל ר"ג, אין מה לדבר על זה יותר"... מבחינים מיד שנשאר לו מכל זה טעם רע בפה. אחר־כך, שנה אחת בבית"ר ת"א ואז, כאמור, חזר לחפש את אמא־הפועל.

אחרי אימוני הכושר בהפועל ת"א יצא ל„שנת שממה", בסיומה קיבל הצעה – יותר חברית מאשר עיסקית – לבוא לבת־ים.

עקרון הדרוקא

– איך זה להתפשר ולרדת ברמה?

„לא תישמע עלי מאף־אחד מילה רעה בגלל זה שאני בהפועל בת־ים. בשבילי, להיות בסביבה של אנשים בהפועל ת"א זה בדיוק כמו להיות בסביבת של אנשים בהפועל בת־ים. שום הבדל".

– רק שבסביבה של בת־ים יש עשירית ממספר הצופים שיש בסביבה של הפועל ת"א...

צופים? זה אף פעם לא מה שעניין אותי. כשאני עליתי לחימום בדרבי וישבו מסביב 20 אלף צופים, כל ה־20 אלף הללו היו קיימים עד לשניה שמכבי עלו למגרש. באותו רגע – זהו, רק מכבי עניינה אותי".

עקרון הדרוקא מעולם לא דחף את דרייפוס לשום דבר. הליגה הלאומית בעצם, לא כל־כך עניינה אותו, הוא אומר. לא זה מה שחסר לו. מוכן להישבע שהשקט והנינוחות של ליגה א' עושים לו עכשיו את החיים לא פחות טובים. אז למה, בכל זאת, הפועל ת"א? כי הפועל ת"א זה...הפועל ת"א. וגם לזה יש גבול.

„כואב לי הלב לשמוע מה שקורה שם. הרבה שחקנים צעירים, שכשאני הייתי בקבוצה בנו עליהם וחשבו לטפח אותם – במקום שהיום ישחקו ויובילו את הקבוצה בצמרת, אז הם שוכבים אחד אחרי השני על שולחן הניתוחים. וזה לא בד־לאק.

„לא חושב כרגע להיות מאמן, כי הדרישות שלי מנטאלית ופיסית מהשחקנים גבוהות מאד"

„אין מקצועיות בהפועל ת"א, כמו בכדורגל כולו. אם אתה שואל אותי, אין כאן בכלל עתיד ספורטיבי למשהו, חוץ מהטניס. הטניס נמצא בידיים אמריקניות, עם הגישה שלהם, עם הפרופשלנ..הפרופשנ..הפרופשונאליות (נימי אוהב את הביטויים הללו, רק שהם לא תמיד אוהבים אותו).

„תן לי מנהל קבוצה אחד, אדם שצריך לגלגל כל־כך הרבה כסף, תראה לי אחד כזה שבכלל יודע איך לנהל משא־ומתן עם שחקן. אני לא אכניס את עצמי לעסק שמנהלים אותו עוברים בפארט־טיים־ג'וב (מישרה חלקית)".

בבתיים, נימרוד עדיין בשטח: „בהמשך אני רוצה להיות שם רמות מאד מרכזית בתחום המקצועי, אם ירצו בי. משהו בתחום הזה, לי יש נסיון בזה. אני אומר לעצמי, שלי יש הרבה מאד נסיון כשחקן ואני מרבה להתייחס לכל הנושא בצורה מקצוענית. גם כששיחקתי שש שנים כדורמים בנבחרת ישראל, גם כשחקן כדורגל וגם בחיים הפרטיים שלי. ה'לייף־סטייל' שלי היו תמיד של ספורטאי מקצועני. אילו נולדתי באירופה או בארה"ב, הייתי מגיע רחוק מאד, מבחינה מקצועית".

דרישות גבוהות מדי

נימרוד מסרב לומר את הדברים בעברית פשוטה, אבל מותר לנחש, שכאשר ינסה לסגור את המעגל – יחזור ישר הביתה, להפועל ת"א.

„אני לא חושב, בכל אופן עכשיו, להיות מאמן. הדרישות שלי, מנטאלית ופיסית, מהשחקן שאדריך יהיו גבוהות יותר ממה שספורטאי בארץ יוכל להגיע אליו. אני יכול לקחת היום את נבחרת ישראל בכדורגל, נבחרת ישראל בכדורסל, כל ספורטאי – ולהביא אותם לשיא הכושר הגופני שאפשרי בשבילם. כל זה, בתנאי שיירצו להתייחס ולתת לי אותו יחס שאני משקיע בהם".

דרייפוס מכיר את הליגה הלאומית, יודע בדיוק מה עושה לו גועל נפש כשהוא חושב על עבודה עם האנשים שמנהלים את הכדורגל היום. הפועל ת"א, אחרי המהומה ששבועות האחרונים, עם המינויים הסופר־פוליטיים שלה, משמשת לו רק פתית בשביל הנאום החוצב. לא רק את המפקדים, גם את החיילים הוא לא מנקה מאשמה.

„אני רוצה לתפוש חבר'ה צעירים, קצת יותר נאיביים, שאוכל לחנך אותם. שמה שאגיד להם הם לפחות ישתדלו לעשות. היום לוקחים בחור שבגיל 18 עושה הופעת בכורה בלאומית – מספיק שתראה לו ציון 7 מודפס בעתון של אחרי שבת, ואז אתה כבר לא יכול לדבר איתו בכלל.

„פה לא יודעים אפילו לפרגן לחבר, וזה שעושה לך את העבודה השחורה. כשאני מעביר היום חימום בהפועל בת־ים, אני אומר לחבר'ה: תראו, עד לקו הרוחב של המגרש אמרתם אחד לשני כל מה שיש לכם – איפה הייתי אתמול, לאן אני הולך הערב, לא יודע מה – מהקו הזה והלאה, לא מדברים! אתה רץ בחימום בלאומית: האנשים מדברים, מקשקשים, לא מתייחסים אליך בכלל. זה דבר שלא יכולתי לסבול אפילו כשחקן בהפועל".

מודל לחיקוי

נימרוד מאמין שההנהלה היא מודל חיקוי לשחקנים. גם אם זה נשמע ילדותי, אפילו תינוקי, נימי מאמין שזה לגיטימי. „בכה זה בכל מקום. רואים ועושים. בבית"ר ירושלים הצליעה באה אחרי ששני הראשים של אותו גוף התחילו לנשוך אחד את השני. „תראה, הוא מבהיר, אני אעבור בשטח הניהול, אבל מתאים לי יותר להתחיל מלמטה. אולי מפה, מבת־ים, אני יכול להתחיל".

האבא בכדורגל שלנו לא ממלא את תפקידו. „האם כשנוסעים למחנה אימון ומבזבזים כסף בגרמניה, המאמן יודע מה עושים השחקנים שלו בכל שעה ושעה? האם הוא מוודא שהם יורדים במשקל 2־3 ק"ג לפני תחילת העונה? האם בודק את הדופק מאימון לאימון? כשאתה הולך להכין גוף לעבודה של שמונה חודשים, מה זה שווה שתאמן אותו פעמיים ביום – אם אתה לא בודק את המזון שהוא אוכל? ולמה אתה צריך לקחת אותו כל ערב לקאזינו? זה הכל חייב ללכת יחד. תן לו מאסאז' פעם ביום. אם אני רוצה ללכת לעשות דבר כזה – אני חייב שיהיו אנשים בראש שלי".

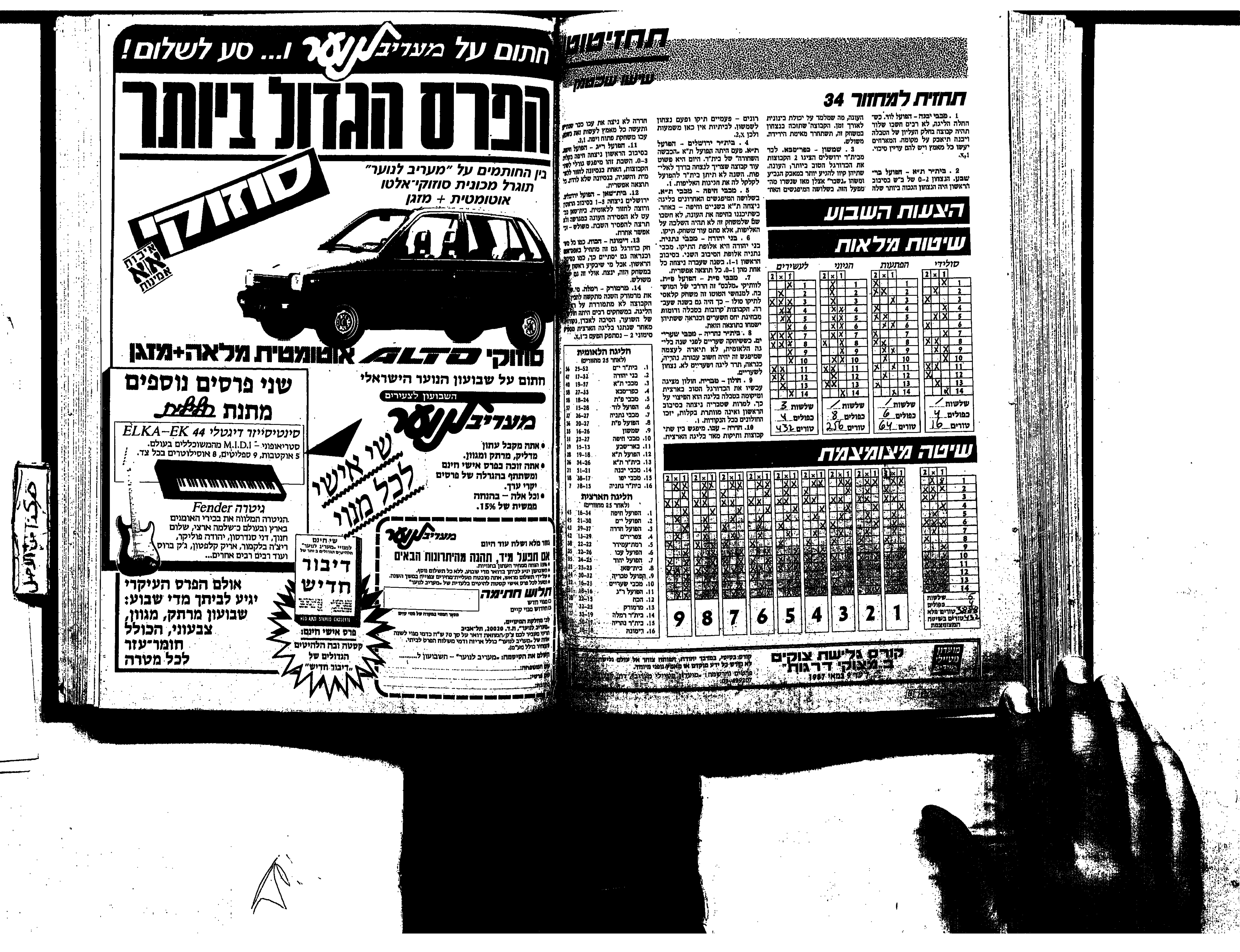
הגורם הכלכלי, מן הסתם, לא משחק תפקיד. על הנקודה הזאת נימרוד דרייפוס בן קיבוץ גבעת חיים איחוד, לא התעכב לחשוב עד גיל 23.

יש לו זמן ויש לו גם תוכניות. רמזים? כן, אבל במעקף רחב בלבד: „אסור, אסור היה להפועל ת"א לתת לי ללכת. זו היתה שטות".

– מה בן, כבר עכשיו?

„החיים מעניינים. אני מגשים דברים שחלמתי עליהם כל הזמן, אבל הפיסגה עוד רחוקה מאד. אני רוצה עניין וסיפוק במה שאני עושה. כשיש לך חיים עשירים באירועים ועשירים בשינויים – יש לך תמיד עתיד".

נראה.

תחזיטוטו

תחזית למחזור 34

1 . מכבי יבנה – הפועל לוד. כש־החלה הליגה, לא רבים חשבו שלוד תהיה קבוצה בחלק העליון של הטבלה ויבנה תיאבק על מקומה. המארחים יעשו כל מאמץ ויש להם עדיין סיכוי. 1,x.

2 . בית"ר ת"א – הפועל באר־שבע. הנצחון 2–0 של ב"ש בסיבוב הראשון היה הנצחון הגבוה ביותר שלה העונה, מה שמלמד על יכולת בינונית לאורך זמן. הקבוצה שתזכה בנצחון במשחק זה, תשתחרר מאימת הירידה. משולש.

3 . שמשון – כפר־סבא. לכר מבית"ר ירושלים הציגו 2 הקבוצות את הכדורגל הטוב ביותר, העונה. שתיהן קיוו להגיע יותר במאבק הגביע ומשהו "נשבר" אצלן מאז שנשרו מה־מפעל הזה. בשלושה המיפגשים האח־רונים – פעמיים תיקו ופעם נצחון לשמשון. לביתיות אין כאן משמעות ולכן x,2.

4 . בית"ר ירושלים – הפועל ת"א. פעם היתה הפועל ת"א "הכבשה השחורה" של בית"ר. היום היא פשוט עוד קבוצה שצריך לנצחה בדרך לאלי־פות. השנה לא תיתן בית"ר להפועל לקלקל לה את חגיגות האליפות. 1.

5 . מכבי חיפה – מכבי ת"א. בשלושה המיפגשים האחרונים בליגה ניצחה ת"א בשניים וחיפה – באחד. כשתיכננו בחיפה את העונה, לא חשבו שם שלמשחק זה לא תהיה השלכה על האליפות, אלא סתם עוד משחק. תיקו.

6 . בני יהודה – מכבי נתניה. בני יהודה היא אלופת התיקו. מכבי נתניה אלופת הסיבוב השני. בסיבוב הראשון 1–1. בשנה שעברה ניצחה כל אחת מהן 1–0. כל תוצאה אפשרית.

7. מכבי פ"ת – הפועל פ"ת. לוותיקי "מלבס" זה הדרבי של המוש־בה. למנחשי הטוטו זה משחק קלאסי לתיקו סולו – כך היה גם בשנה שעב־רה. הקבוצות קרובות בטבלה ודומות מבחינת יחס השערים וכנראה ששתיהן ישמחו בתוצאה הזאת.

8 . בית"ר נהריה – מכבי שערי־ים. כששיחקה שעריים לפני שנה בלי־גה הלאומית, לא תיארה לעצמה שמיפגש זה יהיה חשוב עבורה. נהריה, כנראה, תרד ליגה ושעריים לא. נצחון לשעריים.

9 . חולון – טבריה. חולון מציגה עכשיו את הכדורגל הטוב בארצית ומיקומה בטבלה בליגה הוא הפיצוי על כך. למרות שטבריה ניצחה בסיבוב הראשון ואינה מוותרת בקלות, יזכו החולונים בכל הנקודות. 1.

10. חדרה – עכו. מיפגש בין שתי קבוצות ותיקות מאד בליגה הארצית. חדרה לא ניצחה את עכו כבר שנתיים ותעשה כל מאמץ לעשות זאת כשתפגוש עכו משחקת פתוח ויפה. 2,1.

11. הפועל ר"ג – הפועל חיפה. בסיבוב הראשון ניצחה חיפה בקלות 3–0. השבת זהו מיפגש גורלי לשתי הקבוצות, האחת בנסיונה לחזור לאר־מית והשניה, בנסיונה שלא לרדת. כל תוצאה אפשרית.

12. בית־שאן – הפועל ירושלים. ירושלים ניצחה 3–1 בסיבוב הראשון ורוצה לחזור ללאומית. בית־שאן כמעט לא הפסידה העונה במגרשה ולא תרצה להפסיד השבת. משולש – וכי אפשר אחרת.

13. דימונה – הכוח. כמו כל משחק כדורגל גם זה מתחיל באפס־אפס וכנראה גם יסתיים כך, כמו בסיבוב הראשון. אבל מי שיבקיע ראשון במשחק הזה, ינצח. אולי זה גם משולש.

14. מרמורק – רמלה. מי את מרמורק השנה מתקשה להבין. הקבוצה לא מתמודדת על ראש הליגה. במשחקים רבים היתה חלשה של השוער, הסיבה לאבדן נקודות. מאחר שנתנו בליגה הארצית מספיק סימוני 2 — נסתפק הפעם ב־1,x.

הליגה הלאומית
(לאחר 25 מחזורים)

.1	בית"ר י־ם	25–52	56
.2	בני יהודה	17–32	47
.3	מכבי ת"א	19–37	40
.4	כפר־סבא	27–33	38
.5	מכבי פ"ת	18–24	38
.6	הפועל לוד	15–28	37
.7	מכבי נתניה	26–27	37
.8	הפועל פ"ת	20–27	36
.9	שמשון	16–26	35
.10	מכבי חיפה	23–27	31
.11	באר־שבע	15–13	29
.12	הפועל ת"א	19–18	28
.13	בית"ר ת"א	34–26	26
.14	מכבי יבנה	51–21	21
.15	מכבי יפו	38–17	18
.16	בית"ר נתניה	78–13	7

הליגה הארצית
(לאחר 25 מחזורים)

.1	הפועל חיפה	16–34	45
.2	הפועל י־ם	21–30	45
.3	הפועל חדרה	29–37	43
.4	צפרירים	13–29	42
.5	רמת־עמידר	22–22	38
.6	הפועל עכו	22–26	35
.7	הפועל יהוד	24–25	35
.8	בית־שאן	23–23	35
.9	הפועל טבריה	30–32	34
.10	מכבי שעריים	16–21	32
.11	הפועל ר"ג	18–16	31
.12	הכח	22–15	28
.13	מרמורק	32–25	27
.14	בית"ר רמלה	33–19	27
.15	בית"ר נהריה	40–17	[illegible]
.16	דימונה	38–18	[illegible]

הצעות השבוע

שיטות מלאות

	סולידי 1	סולידי x	סולידי 2	הפתעות 1	הפתעות x	הפתעות 2	הגיוני 1	הגיוני x	הגיוני 2	לעשירים 1	לעשירים x	לעשירים 2
1	X					X		X		X		
2		X			X	X		X			X	
3			X	X				X		X	X	X
4	X					X	X	X		X	X	
5	X	X			X	X	X	X		X	X	
6			X	X	X		X	X		X		
7	X					X	X	X		X	X	X
8		X	X		X	X	X		X	X	X	X
9	X	X		X	X		X			X		
10	X				X		X	X		X		
11		X	X	X		X		X	X		X	X
12			X		X			X			X	X
13		X				X		X	X		X	
14	X			X			X			X		
שלשות	—			—			—			3		
כפולים	4			6			8			4		
טורים	16			64			256			432		

שיטה מצומצמת

	1	x	2
1	X	X	
2	X	X	X
3		X	X
4	X		
5		X	
6	X	X	X
7		X	
8			X
9	X		
10	[illegible]	[illegible]	[illegible]
11	[illegible]	[illegible]	[illegible]
12	[illegible]	[illegible]	[illegible]
13	[illegible]	[illegible]	[illegible]
14	[illegible]	[illegible]	[illegible]

שלשות 5
כפולים 4
טורים מלא 3888
טורים בשיטה המצומצמת 432

1 2 3 4 5 6 7 8 9

אלכס דורון

ג'ורדן ואולג'וואן, הם היחידים שהשיגו העונה מעל 100 בריבאונדים, חטיפות, אסיסטים ו"גגות" ■ נתונים סטאטיסטיים ייחודיים

מייקל ג'ורדן משיקאגו לא הסתפק בכך שהוכתר כ"מלך הסלים" של העונה – וגם היה לאדם השני (אחרי וילט צ'מברליין), שצבר יותר מ־3000 נקודות בעונה הסדירה – הוא קלע בסך הכל העונה 3041 – ג'ורדן ואקים אולג'וואן מיוסטון, הם היחידים בשחקני הנ.ב.א. העונה, שצברו לזכותם גם מעל 100 ריבאונדים ו־100 אסיסטים, 100 חטיפות־כדורים (ג'ורדן אף צבר כאן 200) ו־100 חסימות ("גגות") – כלומר יותר מ־100 בכל אחד מארבעה התחומים הללו.

פטריק יואינג מהניקס היה מועמר לחבורה הזאת – עד שנפצע בברכו ונאלץ לשבת בצד עד תום העונה. הוא הופיע השנה רק ב־63 משחקים, צבר מעל 100 בכל אחד מהתחומים הנ"ל, לבד מחטיפות – כאן צבר רק 89.

שלושה שחקנים בלבד צברו יותר מ־100 ריבאונדים, אסיסטים, חטיפות ו"גגות" בעונה הקודמת. אלו הם צ'ארלס ברקליי מפילדלפיה, ג'ו ברי קארול מהגולדן סטייט ואקים אולג'וואן מיוסטון. ד"ר ג'יי הגדול הגיע להשגים הללו שבע עונות ברציפות – עד לשנה שעברה, כאשר לא השיג 100 "גגות".

חבורה ייחודית

בנוסף לג'ורדן, שהוא מעל כולם ב"צליפות" – עם ממוצע של 37 נקודות למשחק – עוד ארבעה שחקנים חלפו השנה על פני נקודת ה־2000. ג'ורדן יקבע בשבוע שעבר בתוך 48 שעות הישג מדהים – 103 נקודות בשני משחקים (53 ו־50) ולאחר שנח יומיים קלע עוד 61 נקודות ובמשחק הרביעי, האחרון לעונה, קלע 17 נקודות (ב־10 דקות, ב־18 האחרונות ישב בצד, פצוע). צ'מברליין השיג שלוש פעמים בקריירה שלו מעל 3000 נקודות לעונה (בפעם האחרונה ב־1963). השיא שלו היה 4029, ב־1962. רצף של 3 פעמים מעל 50 נקודות, השיג צ'מברליין, חמש פעמים בעונה, ב־1961.

יחד עם ג'ורדן בחבורת הצלפים הייחודית הזאת גם דומיניק ווילקינס מאטלנטה, אלכס אינגליש מדנוור קיקי וואנדרויי מפורטלנד ומארק אגוייר מדאלאס. אחריהם לארי בירד וקוין מקהיל מבוסטון ודייל אליס מסיאטל שהתייצבו סמוך מאד ל־2000 נקודות כ"א. ג'ורדן הוא הגארד הראשון בהסטוריה של הליגה שהוכתר כמלך הסלים. הוא חלף על פני נאט ארצ'יבולד שהשיג ב־1973 ממוצע של 34.0 נקודות.

סיאטל סופרסוניקס היא הקבוצה הראשונה מאז שלוש שנים, ששלושה משחקניה השיגו 40 נקודות במשחק בודד. כל שלושת קלעי 40 הנקודות עשו זאת רק במשחקי חוץ: הגארד דייל אליס קלע 40 נקודות פעמיים, בפילדלפיה, בפניקס ובסקרמנטו; הפורוואורד תום צ'יימברס, כוכב משחק הכוכבים השנתי מזרח – מערב, קלע 42 נקודות ביוסטון, הפורוואורד קזאר מקרניאל, המכונה גם מתאגרף בגלל קשיחותו הרבה, קלע 40 נקודות בניו־יורק.

בעונת 84/1983 היו לפחות קבוצות שלושה שחקנים ככל־אות, קלעו לפחות 40 נקודות במשחק – צ'אה תומאס, קלי טריפוקה וג'ון לונג ששיחקו אז יחד בדטרויט ואדריאן דנטלי, ג'ון דרו ולפני שנפל קורבן לסמים) וריקי גרין, שלושתם מיוטה ג'אז.

אליס, צ'יימברס ומקרניאל עשו את סיאטל לקבוצה השלישית בהסטוריה של הליגה, ששלושה משחקניה סיימו את העונה עם ממוצע של מעל 22 נקודות למשחק. קדמה לכך רק שלישיית הלייקרס בעונת 1969/70, ווילט צ'מברליין, אלג'ין ביילור וג'רי ווסט (כיום מנכ"ל הקבוצה) ושלישיית הסט. לואיס האוקס מעונת 1960/61, בוב פטיט, קליף האגן וקלייד לאוולט. אבל כל אלה שייכים להסטוריה שמעבר לה רק אבק ולכדורסל אחר מזה של היום.

סמל היציבות

באק וויליאמס, ה"פורוואר" של ניו ג'רסי נאטס, הוא דוגמא טובה ליציבות, אחר שהשיג כ־1000 ריבאונדים בעונה. בחמש העונות הראשונות שלו במדי הנאטס, צבר וויליאמס 1005, 1027, 1000, 1005 ו־986 ריבאונדים.

אגב הוא גם נחשב ל"רוקי של השנה" האחרון בנ.ב.א. שהופיע במה שמוגדר כ"קבוצה מנצחת". כלומר בעלת מאזן חיובי. הנטאס כה שיחק בעונה הראשונה שלו (1982) כיימה עם 38–44. ארבעה הרוקי'ס המצטיינים הקודמים – טרי קאמינגס או קליפרס, רלף סמפסון מיוסטון, מייקל ג'ורדן משיקאגו ופטריק יואינג מהניקס – כולם סיימו את עונתם הראשונה במאזן קבוצתי שלילי.

הג'ונסון היחיד

ארווין מג'יק ג'ונסון הוא היחיד מ־11 הג'ונסונים של הליגה שסיים את העונה הנוכחית בין עשרים הקלעים המצטיינים. כל שלושת המאלונים – מוזס, קארל וג'ף – נכללים בין העשרים המצטיינים הללו.

אגב, מאז החלו בנ.ב.א. לרשום נתונים סטאטיסטיים אישיים, מג'יק הוא הראשון שקבע שיא בלתי רשמי מיוחד במינו: הוא צבר העונה 18 פעם, מה שקרוי "שלישיה כפולת ספרות" – כלומר השיג מעל 10 נקודות, מעל 10 ריבאונדים ומעל 10 אסיסטים במשחק אחד. הסטאטיסטיקן של פילדלפיה, הארווי פולאק, נבר במסמכים ישנים מעונת 1962 ומצא כי אוסקר (ביג או) רוברטסון ששיחק אז ב"סינסינאטי רויאלס" השיג באותה עונה 46 שלשות כאלו בדרכו לממוצע השנתי של 30.8 נקודות, 12.4 ריאבונדים ו־11.3 אסיסטים...

אקים אולג'וואן, יותר מ־100 x ארבע

דו־קרב הענקים

היום, בנתניה, בגמר גביע הילדים בין מכבי חיפה / הר הכרמל להפועל חולון, יתעמתו שניים מהשחקנים הגבוהים ביותר בליגה

צבי גלפרין

בוקר טוב, ילדים – הערב גמר גביע הילדים בכדורסל לשנת 1986/7.

במשחק הגמר שייערך ב־5 לפנות ערב באולמה של אליצור נתניה, יתמודדו מכבי חיפה / הר הכרמל והפועל ברוש חולון, המחזיקה בגביע (אף כי לא בהרכב הנוכחי). אשתקד ניצחה חולון בגמר את הפועל עוגר עפולה.

תכונה רבה היתה בימים האחרונים בשתי הערים – חיפה וחולון – לקראת המשחק הזה שהוא חלק מערב הגמרים המסורתי בכל גביעי הילדים והנוער. החיפנים ניצלו את פגרת הפסח להכנה לגמר, באמצעות טורניר שנערך בחדרה. חולון הסתפקה באימונים מוגברים.

יהיה זה עימות מעניין בין שניים מביין הגבוהים ביותר בשחקני הליגה הזאת – החיפני אמויאל והחולוני תומר תורג'מן, שניהם, תלמידי כתה ח' ומתנשאים מעל 1.90 מטר.

ישפטו במשחק זה, יוסי גלצר וראובן צוק.

פעמיים מעל 100

לראשונה העונה, במסגרת הליגה, השיגו הפועל נוה־אור/חמריה ואליצור ראשל"צ תוצאה של מעל 100 נקודות במשחקיהן. נוה־אור גברה על אליצור לכיא 114–38 (מחוז עמק הירדן) ואליצור ראשל"צ ניצחה במחוז מרכז את צפון רמלה 100–9.

תוצאה נוספת של מעל 100 נקודות השיגה מכבי רימון ירושלים, כשגברה על אליצור ירושלים 114–9. זו הפעם השניה בסיבוב השני והשישית העונה כולה שמכבי רימון משיגה תוצאה כה גבוהה במשחקיה. השיא שלה, אגב, הוא 155–7 (אף הוא נגד אליצור ירושלים) – מהווה את השיא של הליגה השנה.

פגרת הפסח הארוכה, שתסתיים למעשה רק במוצ"ש הקרוב, פגעה ברציפות וגם עצרה את המירוץ של כמה קבוצות לתארי האליפות שלהן במחוזות השונים.

התוצאות האחרונות שהגיעו אלינו מאיגוד הכדורסל:

מחוז גליל עליון

ג. עינות ירדן – מכבי מטולה 62–50, קרית שמונה – דפנה 37–35, שדה נחמיה/ גונן – הגושרים 58–39, מלכיה – כפר גלעדי 55–27, נאות מרדכי – רמות נפתלי 96–15.

מחוז גולן

חוקוק – יסוד המעלה/חולתא 63–53, מחניים – קצרין/ מרום גולן 63–47, צפת – מרום גולן 63–32, ראש פינה – סאסא 66–26.

מחוז עמק הירדן

אשרות־יעקב – אפיקים 41–39, מכבי טבריה – גליל תחתון 53–32, נוה אור/חמריה – רמות גולן 2–0 (טכני).

מחוז בית־שאן

בית־שאן – שדה אליהו 32–31, שדה אליהו – מעלה אפרים 55–13, עין חרוד איחוד – בית השיטה 48–40, חפציבה/ בית אלפא – מעלה אפרים 49–24, חפציבה/ בית אלפא – עין חרוד איחוד 38–35, קישון יזרעאל – עין חרוד מאוחד 47–25.

מחוז עמקים

קישון העמק – הרי אפרים 38–33, מגידו שומריה – ויצ"ו נהלל 47–35, נצרת עלית – ויצ"ו נהלל 89–30, יפיעת – מרנין טבעון 55–52, מגידו שומריה – קרית טבעון 48–35, נצרת עלית – נהלל 69–38, עוגר עפולה – נהלל 63–26.

מחוז מפרין

הפועל כרמיאל – אליצור שלום קרית אתא 56–31, בני נהריה – בני ביאליק 49–42, הפועל כרמיאל – מכבי כרמיאל 50–32, בני ביאליק – ראש הנקרה 67–19.

מחוז חיפה

חיים חיפה – קרית אתא 76–16, חיפה /הר הכרמל – קרית שמואל 68–16, יוסף חיפה – קרית ביאליק 2–0 (טכני).

מחוז שומרון

מכבי יהודה חדרה – מגל 53–18, מגל – פרדס חנה 38–26, גבעת חיים איחוד – גבעת עדה 57–44, בית יצחק – גבעת חיים מאוחד 47–46.

מחוז נתניה

כפר ויתקין – אבן יהודה 41–40 (מאבק האליפות במחוז זה), אבן יהודה נורדאו נתניה 43–36, אליצור נתניה – נורדאו נתניה 56–20, כפר ויתקין – כפר חיים 73–20, חרות – אפרוחי בית יצחק 45–35.

מחוז שרון

הפועל הרצליה – מכבי צפון רעננה 81–41, צפון רעננה – אלפי מנשה 53–29, נרקיס הוד השרון – ארז רמת השרון 56–24, נרקיס הוד השרון – תפוז אבן יהודה 54–31, הפועל רעננה – מכבי מזרח רעננה 95–12, מ.ס. תפוז אבן יהודה – אלפי מנשה 40–38.

מחוז פ"ת

מכבי מרכז ת"א – הפועל פ"ת 2–0 (טכני), הפועל אריאל – מכבי מרכז ת"א 48–30, רני רמת השרון – כלנית הוד השרון 55–36.

מחוז דן

א.ס. צעירים רמת השרון – אליצור גבעתיים 46–31, ברוש גבעתיים – אליצור גבעתיים 61–47, מכבי פ"ת – משה"ב ר"ג 2–0 (טכני), מכבי פ"ת – תפוח קרית אונו 43–20, שלום ר"ג – תפוח קרית אונו 50–16.

אשכול פ"ת – רמה"ש 82–37, מכבי רעננה – אלי ת"א 70–54.

מחוז שפלה

נוה רמלה – רמת חן 60–10, בני יהודה ת"א – בני ברית יפו 40–31.

מחוז מרכז

צבר ראשל"צ – צפון רמלה 66–17, אליצור ראשל"צ – ת"א בת ים 34–32, אליצור ראשל"צ – חרוב חולון 37–24.

מחוז שורק

נצר סירני – גבעת ברנר 64–39, מכבי רחובות – גבעת ברנר 62–45, קבוצת שילר – נצר סירני 69–34, הפועל ראשל"צ – גדרה 49–46.

מטה יהודה – בית שמש 2–0 (טכני), עוזיאל י"ם – מכבי י"ם 62–39, מטה יהודה – בית"ר י"ם 62–37.

מחוז דרום

קרית גת – א.ס. אשקלון הפועל 58–32 (הפסד ראשון לאשקלון, מוליכת המחוז – לקבוצה שלה 8 הפסדים, במקום ה־4!), באר טוביה – עזתה 82–46, זית שער הנגב – ארז 75–17, גת – שער הנגב 76–22.

מחוז הנגב

עומר עומרים – אשכול 37–28, באר שבע – רביבים 69–20, עומר – עומרים עומר 55–31, ערר – צפון אשכול 41–34.

מכבי חיפה /כרמל. עומדים, מימין: אבי ברונשטיין (מאמן), ליעז פוסט, אבינועם ברייטשטיין, יגאל אמויאל, יעד רותם, ברק שפירא, אלי קונטס (מנהל), ספי קירשטיין (יו"ר מחלקת הנוער). כורעים: ליאור פרקש, אייל לביא, דרור שרם, תומר שפר, אייל שוחט, אורי ארך. חסרים: דורון קירזנר ורועי רוזנפלד.

טיולי אביב
עם מדריכי „נאות הכיכר"

★ **יוון.** מסלול קלאסי של 15 יום כולל איי הים האגאי, יציאה: 6.7, ומסלול של 11 ימים – בעקבות 3 תרבויות. יציאה: 6.7.

★ **יוגוסלביה.** 16 יום. יציאה: 26.5; 24.6

★ **יוגוסלביה — אוסטריה.** 17 יום. יציאה: 17.5; 14.6

★ **יוגוסלביה — הונגריה.** 18 יום. יציאה: 10.5; 7.6

★ **הונגריה.** 8 ימים. יציאה: 10.5; 7.6

★ **ספרד ופורטוגל.** מסלול קלאסי של 15 ו־19 יום. יציאה: 28.5; 25.6

★ **למצרים באוטובוס.** טיול אמצע השבוע וסופשבוע ארוך לקהיר. יציאות בימי ראשון (4 לילות) וחמישי (שלושה לילות).

★ **סקנדינביה.** מסלול קלאסי של 18 יום. יציאה: 28.5.

★ **מצרים** — מסלול קלאסי של 8 ימים. יציאה: 28.5

★ **תורכיה** — מסלול קלאסי של 18 יום. יציאה: 29.5

קו פתוח
עם מדריכי „נאות הכיכר"

מפגש יעוץ לקראת טיולי אביב וקיץ:

ביום ג', 28.4.87, אחה"צ בין השעות 16.00 עד 18.30 יוכלו כל המתעניינים לטלפן או לפגוש את צוות המומחים של „נאות הכיכר".

המעוניינים מוזמנים לבוא ל„מועדון מטיילי מעריב", רח' קרליבך 2 תל אביב, טל' 03-439207,

לפתוח מפות לשאול שאלות על מסלולים, על אופיין של הארצות וכל הסידורים הנדרשים לנסיעה

ב־28.4.87, בבית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1, ת"א, יתקיים ערב הרצאות לקראת טיולינו לחו"ל:

20.00 – סקנדינביה
21.00 – ספרד פורטוגל

מרצה: גילי חסקין (ממדריכי „נאות הכיכר")

★ כניסה חופשית ★ הקהל מוזמן

סמינר מיוחד בשיתוף עם „שרשים"

„מהאסיים ועד נטורי קרתא"
תולדות הכתות היהודיות

סמינר מיוחד, שיתקיים באילת, ב־10–13.5.87, יא'–יד' באייר תשמ"ז

משתתפות: ★ פרופ' **משה אידל**
★ הרב **לייבלה ויספרש**
★ ד"ר **חננאל מאק**
★ ד"ר **מנדלס דורון**
★ פרופ' **מנחם פרידמן**
★ ד"ר **אבי רביצקי**
★ מר **אברהם שוורץ**

ל"ג בעומר ב„נוף קטיף"

15 עד 17 במאי 1987

לרוצים ליהנות מנוף מיוחד, ים כחול וחולות זהב, אנו מציעים נופש באוירה מסורתית, עונג שבת, קומזיץ ענק במוצ"ש, שירה בציבור ומפגש עם העיתונות בכפר הנופש החדש בגוש קטיף.

2 לילות בבונגלוס משופרים, עם שירותים צמודים המתאימים ל־4 נופשים ו־5 ארוחות.

טיול סופשבוע לאילת

14 עד 17 במאי 1987

4 ימים (3 לילות),
לינה במלון מוריה
חצי פנסיון, הדרכה והסעה

★ למעוניינים:
חדרים על בסיס ארוחת בוקר בין התאריכים 10 ל־14 מאי 1987, במחיר 52 ש"ח לאדם בחדר זוגי

חופשת שבועות בירושלים

במלון לרום
(חמישה כוכבים)

2 עד 6 ביוני 1987

סיורים בירושלים והסביבה, פגישה עם העתונות,

חצי פנסיון

מזנון חג: גבינות ויין, ארוחות ערב חג ושבת חגיגיות.

טיולי יום בארץ

★ **יום טיול**
למחילות בר כוכבא באמציה ולמוזיאון הבדווי

יציאה: 4.5.87 מחיר: 23 ש"ח

כולל: אוטובוס, מדריך, כניסות לאתרים.

★

★ **יום כיף משולב בחמת גדר, עין גב וטבריה**

יציאה: 2.5.87 מחיר: 42 ש"ח

קורס גלישת צוקים ב„מצוקי דרגות"

סלע (מימין) ומישה יוסיפוביץ' חוגגים את הזכייה באליפות עם בקבוק וויסקי.

סלע וסאמט, שני השוערים־הכוכבים של אלופת הכדוריד, מכבי ראשל"צ, מנהלים ביניהם מערכת יחסים לדוגמא, שראויה לזוקי בכל קבוצה שבה יש כוכבי־על מסוגם ■ שימו לב מיקי ודורון, כדאי לכם ללמוד!

ברוריה ביגמן

לכדוריד הישראלי יש „ילד" נצחי. כאשר מרבית שחקני הליגה הלאומית עדיין לא ידעו אם הכדור עגול או משושה, היה שם בין הקורות אהוד סלע, שוער נבחרת ישראל. לבש את המדים הלאומיים כבר בהיותו בן 17. היום, 25 שנים אחרי, הוא ניצב עדיין כסלע איתן בין קורות שערה של האלופה בשלוש השנים האחרונות, מכבי ראשון־לציון.

ביולי, ימלאו ל„ילד" הזה 42 קיצים. על־פי כושר המשחק המעולה שלו, קשה לגלות את גילו. למרות כל כך הרבה שנים של עמידה בשער, הוא עדיין מגלה התלהבות בכל משחק, וכל ניסיון לעצור כדור, הוא בבחינת אותו ניסיון, כאילו היה נער. סלע לא איבד את העניין בכדוריד ובשער.

בשבוע הבא, מול היריבה העירונית הפועל ראשל"צ, ינסו סלע וחבריו לזכות בגביע המדינה, ולהשלים בכך זכייה שניה ברציפות בדאבל. בתחילת החודש היה זה אהוד סלע שסחף את חבריו הצעירים ממנו בשנים רבות, לנצחון חלק 3–0 בסיכום הכללי של משחקי הפליי־אוף בכדוריד מול הפועל ראשל"צ. משחקי ההכרעה הכתירו את מכבי ראשל"צ בכתר האליפות השלישי שלה. סלע היה גדול – ושם ללעג את כל אותם „מפציצים" צעירים מהפועל, שלא מצאו את הדרך להכניעו.

אבל מאחורי סיפור האליפות מתרחש במכבי ראשון־לציון בימים אלו ממש סיפור אחר, הסיפור שמאחורי הקלעים – סיפור שכולו הערכה והוקרה לספורטאי צמרת. במקביל חייבים בקבוצה זאת לתת את הדעת גם לנושא חשוב אחר: כיצד מתמודדים עם בעיה ברוכה, מספר כה רב של כוכבים בקבוצה אחת.

אהוד סלע (62 הופעות בינ־ארציות) חילק במהלך העונה את דקות העמידה בשער הקבוצה, יחד עם לא אחר מאשר יוסי סאמט, „ילד" בן 28, וכיום השוער מספר 1 של ישראל, בעל 75 משחקים בינ־ארציים. בניגוד למקומות אחרים אין בין השניים קנאה מקצועית ואין רינונים מאחורי הגב. כל אחד מהם יודע להעריך את עמיתו. סאמט מכבד את אודי, ממנו למד הרבה וסלע מעריך מאד את יורשו. ביניהם הם מסתדרים מצוין, עד כדי כך שמתחלפים ביניהם בשער, ללא התערבות המאמן. גם כשיש זריקות פנדלים, הם מחליטים ביניהם על ביצוע ההחלפה.

כך לדוגמא, לפני משחק ההכרעה השלישי, לאחר שסאמט רק החלים אז מפציעה בכתפו, אמר סלע לחברו: „תהיה חם, ואם ארגיש שאינני מספיק טוב, תהיה מוכן מיד להחליף אותי". עוד הוכחה לשיתוף פעולה מלא שקיים ביניהם, שיתוף פעולה במלוא מובן המילה.

סלע היה גדול! לקראת סיום המשחק, כאשר מישהו על ספסל מכבי ראשל"צ העלה את הרעיון להכניס את סאמט ל„חגיגה", אמר סאמט: „תנו לאודי לסיים את ההצגה הפרטית הנפלאה שלו".

סלע יודע שהזמן פועל נגדו. כמה עוד יוכל לסחוב את העגלה? – שנה?, שנתיים? תאמינו לי, כפי שהוא נראה, וכפי שהוא משחק, יכול סלע להמשיך ולעמוד בשער גם לאחר שיעבור את גיל חמישים...

סלע וסאמט מתקשים להבין את חכית חומר הנפץ שעוטפת כיום את מערכת היחסים בין מיקי ברקוביץ' ודורון ג'מצ'י ממכבי ת"א כדורסל. מיקי „רק" (אם משווים את גילו לגיל של סלע) בן 33. אם סלע, או בוב מקאדו, דינו מנגין וד"ר ג'יי בני ה־37, יכולים בגילם לתרום רבות – גם לו יש מה לתרום לכדורסל ולמכבי ת"א. ג'מצ'י יהיה בן 26 בחודש יולי, צעיר מסאמט. בין מיקי לדורון מתנהלים מאבקי תהילה סמויים – ואין זה סוד שהשניים אינם מסתדרים היטב במגרש, וזאת בלשון המעטה.

סלע מבוגר מברקוביץ' וסאמט מבוגר מג'מצ'י. יתכן שהבגרות הזאת הולידה את שיתוף הפעולה הפורה ואת הפירגון ההדדי. אילו ברקוביץ' וג'מצ'י היו מפרגנים זה לזה, ולא רק חושבים על עצמם, אלא על טובת הכדורסל והקבוצה שלהם – יכלו בוודאי לתרום רבות, יחד, למכבי ת"א.

אם מישהו לא הסביר זאת להם – שיעשה זאת עכשיו ומהר. אם עשו זאת, כנראה שלא עשו זאת כהלכה, ויש לפעול בעניין הזה שוב. הפתרון נראה אפשרי, אם בוחנים את המקרה המקביל מן הכדוריד, של החברים סלע וסאמט.

במכבי ראשל"צ, הבנויה כמו מכבי ת"א על אוסף כוכבים, יש שני שחקנים בינ־לאומיים ברמה שווה, על כל תפקיד. אין שם בעיה מי מתחיל במשחק. לכל אחד חשוב מי מסיים את המשחק, ומהי תרומתו למשחק הקבוצתי של האלופה.